29 ՅՈՒՆԻՍ 1996, ՇԱԲԱԹ, N 120 (1261)

Ազգ

Azg armenian daily

Էրբաքանը եւ Չիլլերը կազմեցին «Ռեֆահեոլ» կոալիցիոն կառավարություն

ԱՆԿԱՐԱ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճշմարիտ ուղի եւ Բարօրության կուսակցությունների ղեկավարներ Թանսու Չիլերը եւ Նեջմեթդին Էրբաքանը համաձայնել են կոալիցիոն նոր կառավարություն կազմել:

Ինչպես հաղորդում է «Ժամանակ» թերթը, «Ռեֆահեոլ» (երկու կուսակցությունների անուններից) համախոհական կառավարությունը առաջին երկու տարում գլխավորելու է Էրբաքանը, իսկ երկու տարի անց Չիլերը ստանձնելու է վարչապետի պաշտոնը: Ազգային պաշտպանության, ներքին գործերի, ազգային կրթության եւ առողջապահության նախարարություններն անցնելու են Ճշմարիտ ուղու ներկայացուցիչներին: Էրբաքանի կուսակցությունն ստացել է ֆինանսների նախարարությունը, ինչպես նաեւ վաքֆների եւ բնապաշտության, աշխատանքի ու սոցիալական ապահովության, բնապահպանության նախարարությունները:

Էրբաքանի գլխավորելիք կառավարության մեջ եւս պաշտոն է ստանձնելու Թանսու Չիլերը, որը դառնալու է փոխվարչապետ եւ ստանձնելու է արտգործնախարարի պաշտոնը: Արդարացում են անցել Էրբաքան-Թանսու Չիլեր համախոհությանը խոչընդոտելու Մայր հայրենիք կուսակցության ղեկավար եւ վարչապետ Մեսուտ Յըլմազի ջանքերը:

ԵՐԵՎԱՆ

Թեկնածուների գրանցումը՝ օգոստոսի 2-ից

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հունիսի 28-ին կայացած հերթական նիստում հաստատեց ՀՀ նախագահի ընտրության նախապատրաստման եւ անցկացման հիմնական միջոցառումների օրացուցային պլանը: Ըստ այդ պլանի, ՀՀ նախագահի թեկնածուների գրանցումը կկատարվի օգոստոսի 2-ից մինչեւ 22-ը ներառյալ, իսկ գրանցման մասին հաղորդագրությունը կհրապարակվի օգոստոսի 23-ին: ՀՀ նախագահի թեկնածուների առաջադրման փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով պետք է ներկայացվեն հուլիսի 13-ից մինչեւ օգոստոսի 2-ը: Օրացուցային պլանն իր բոլոր կետերով, ինչպես նաեւ ՀՀ նախագահի ընտրությունների անցկացմանը վերաբերող ԿԸՀ-ի մյուս որոշումները կհրապարակվեն մամուլում:

Ղարաբաղյան բանակցությունը Ստոկհոլմում

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԱԳՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ: Հուլիսի 1-5-ը Ստոկհոլմում անցկացվելու է Մինսկի խմբի շրջանակներում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանն ուղղված բանակցությունների հերթական փուլը: Այդ կապակցությամբ Ստոկհոլմ մեկնեց ՀՀ պատվիրակությունը արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ: Հունիսի 28-ին Ստոկհոլմ մեկնեց նաեւ ԼՂՀ պատվիրակությունը արտաքին գործերի նախարար Արկադի Ղուկասյանի գլխավորությամբ: Բանակցությունների այս փուլի ընթացքում նախատեսվում է քննարկել խաղաղական համաձայնագիրը, որոշ առանցքային հարցեր, հատկապես Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգությանը վերաբերող խնդիրներ: Ենթադրվում է, որ բանակցություններին կմասնակցեն նաեւ Մինսկի խմբի անդամ երկրների եւ ԵԱՀԿ-ի բարձր մակարդակի ղեկավար խմբի ներկայացուցիչները:

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

Արամ Ա կաթողիկոս. «Այս թեմը պատմականորեն էջմիածնական թեմ եղած է»

Լոս Անջելեսից մեր թղթակիցը տեղեկացնում է, որ նախկինում այցելությամբ Կալիֆոռնիայում գտնվող Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ն հունիսի 26-ին Կիլիկյան թեմի առաջնորդարանում տված մամլո ասուլիսում պաշտոնապես հայտարարել է. «Այս թեմը, պետք է ընդունենք, պատմականորեն էջմիածնական թեմ եղած է: Իրողական հեռակայության կացությունը կա Կիլիկյան թեմը ստեղծված է Ամերիկայում: Կարծում, որ կաթողիկոսների անվան միասնականության հարցը մեր ժողովրդին կողմն ճիշտ հասկցվի: Մեր արտոնի համար հիմնական սկզբունքն եղած է այն, թե մեր երկու կաթողիկոսությունների անվան միասնականությունը բոլոր եկեղեցիներու մեջ գործնապես կարեւոր է մեր եկեղեցվո միասնությունը, ամբողջականությունը, մեկ ճակատով եւ մեկ հայրապետությամբ: Կարծում, որ մեր այս մոտեցումը տարբեր ձեւով կմեկնաբանվի»: Արամ կաթողիկոսի վերջին ակնարկը, ինչպես տեղեկացնում է մեր թղթակիցը, վերաբերում էր նախապես նրա կողմից արված հայտարարությանը, թե ոչ այսուհետեւ Մ. Նահանգների Արեւմտյան թեմի կիլիկյան եկեղեցիներում պատարագի ընթացքում պետք է հիշատակել ոչ միայն իր, այլեւ Ամենայն հայոց հայրապետի անունը, ինչը մինչ այդ արգելված էր: Մեկնաբանելով այդ հայտարարությունը, Կիլիկիո կաթողիկոսն ասել է. «Ինչ կվերաբերի այստեղ կատարած իմ հայտարարության, անիկա որեւէ կապ չունի մեր Արեւմտյան սկզբունքային մոտեցումներուն հետ: Այստեղ յուրահատուկ կացություն մըն է եւ կկարծեմ, որ Գարեգին վեհափառին անվան հիշատակումը նաեւ մեր թեմին մեջ, մինչդեռ կրնա նպաստել գործակցության այդ դրական մթնոլորտի ստեղծման: Անիկա մեր կողմեն դրական առաջնորդության մըն է ճանչնալու այս թեմին իրավական հանգամանքը: Ըսեմ նաեւ, որ այս հայտարարությունը անձնապես չունեցի, այլ խորհրդակցելով մեր կենտրոնական վարչության, կրոնական ու քաղաքական ժողովներում եւ թեմական խորհուրդին հետ»:

Արամ կաթողիկոսը երկարորեն խոսել է նաեւ Հայ եկեղեցու երկփեղկվածությանը վերջ տալու անհրաժեշտության մասին, նշելով սակայն, որ պետք չէ շտապել, պետք է չափավորեն զգուշությամբ ու համբերատարությամբ մոտենալ առանձնահատուկ երանգավորված եկեղեցական տագնապին, որը նա կոչել է «անբնական կացություն»: Այստեղ հավելած, ավելացրել է կաթողիկոսը, դա կախված չէ երկու կաթողիկոսների կամքից, որոնց միջեւ ոչ մեկ տարակարծություն չկա: Ըստ Արամ Ա-ի, կաթողիկոսները կարող են միայն նպաստել, ուղղություն տալ, թելադրել եւ նույնիսկ հանդիմանել: Սակայն նման հարցերը ժողովուրդը ինքն կարող է լուծել, եւ որ «մեր եկեղեցին միայն եկեղեցականությունը չէ, մեր եկեղեցին ժողովուրդն է, իսկ ժողովուրդը բաժնված է»: Ասուլիսում, որի ընթացքում Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը խոսել է նաեւ սփյուռքահայ մամուլի դերի, 1700-ամյակի պատրաստությունների, ինչպես նաեւ Լիբանանի առաջնորդարանում վերջերս կատարված նշանակման խտրականությունների մասին, կոչ է արել, մեկնելով Հայաստանի անկախ հանրապետության գոյատեւման փաստից, բոլորել նրա շուրջը, ուժեղացնել այն միասնական քաղաքական աջակցությամբ, քանի որ «զորավոր սփյուռքը մը կենդանի կարող Հայաստան մը եւ փոխադարձաբար»:

Լիպարիտյան-Գուլուզադե հերթական հանդիպումը՝ Գերմանիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի սկզբին Գերմանիայում տեղի կունենա Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների խորհրդականներ Ժիրայր Լիպարիտյանի եւ Վաֆա Գուլուզադեի հերթական հանդիպումը: Բաքվի մայիսյան հաղորդման համաձայն, այդ մասին Բաքվում կայացած մամուլի ասուլիսում հայտնել է Վ. Գուլուզադեն: Գուլուզադեն լինելու է այն պատվիրակության կազմում, որն ուղեկցելու է նախագահ Հեյդար Ալիեւին Գերմանիայում նրա պաշտոնական այցի ընթացքում: Այցն սկսվում է հուլիսի 1-ին: ԱՄՆ-ի արտաքին օգնության օրինագծի մեջ մտցված Փորթերի ուղղման առնչությամբ Գուլուզադեն նշել է, որ Ադրբեջանին օգնության տրամադրումը Լեռնային Ղարաբաղին օգնության ցուցաբերման հետ կապելը հավասարազոր է վերջինիս անկախության ճանաչմանը:

ՀՅԴ

Դաշնակցության ժողովը՝ ճաղապատ բեմահարթակով

ՀՅԴ-ն փորձելու է զսպել կասեցված միմյանց դուրս գալու միխանիզմներ

ՎԱՀԱՆ ԱՆԱՍՅԱՆ

ՀՅԴ Հայաստանի կազմակերպության Գերագույն ժողովը երեկ իր աշխատանքն սկսեց Համազգայինի թատրոնի վարձակալած դահլիճում ու բեմը զարդարված էր «Լիր Արփայի» ներկայացման դեկորներով, շուրջ կողմից բեմ իջնող սանդուղքներ:

Բեմի մեջտեղում նախագահության սեղանն էր, երկու կողմերից ՀՅԴ եւ Հայաստանի դրոշները: Հանրապետության հիմնը լսելուց եւ զոհված ընկերների հիշատակը հարգելուց հետո, ավագագույն (50 տարեկան) եւ կրտսերագույն (25 տարեկան) ընտրական ձայնի իրավունք ունեցող երկու պատվիրակները կրտսերագույն ժամանակավոր դիվանի տեղը եւ սկսվեց քվեարկությունը ... աստղային: Պարզվեց, որ ժողովին ներկա են 61 վճռորոշ ձայնով պատգամավորներ եւ 20 խորհրդակցական ձայնով հրավիրյալներ:

Այնուհետեւ, այդ 20-ին ավելացավ եւս 10-ը, որոնք ընտրվեցին ժողովի կողմից առաջադրված 31 հոգուց: Ընտրությունը անցավ բաց, իսկ դրան նախորդեց մայր դիվանի ընտրությունը: Երկփուլ ընտրությունների արդյունքում դիվանի ատենապետներ ընտրվեցին Հրայր Կարապետյանն ու Հովիկ Աբրահամյանը, իսկ ատենադպիրներ՝ Լեւոն Պետրոսյանն ու Գևորգ Խոջաբեկյանը:

Ճաղերի հետեւում նստած դիվանը ինչ-որ տեղ խորհրդանշում էր դաշնակցության այսօրվա վիճակը:

Տես # էջ 2

Ժիրինովսկի. Հուլիսի 3-ը կոմունիզմի հրաժեշտի օր

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վլադիմիր Ժիրինովսկին մտադիր է դիմել նախագահական ընտրությունների առաջին փուլում իր օգտին քվեարկած յուրաքանչյուր ընտրողներին՝ կոչ անելով հուլիսի 3-ին չքվեարկել Գենադի Զյուգանովի օգտին: Այդ մասին նա հայտարարել է Պետական դումայում կայացած մամլո ասուլիսում: «Մենք հույս ունենք, որ մեր ընտրողները կհամաձայնեն մեզ հետ, մեզ ճիշտ կհասկանան, եւ նրանց ձայները չեն տրվի ձախ ուժերի կողմից նախագահության թեկնածուի օգտին», ասել է Ռուսաստանի լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության նախագահը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, Վ. Ժիրինովսկին նշել է, որ իր կուսակցությունը «լիակատար ազատություն է տալիս իր կողմնակիցներին, թե ինչպես քվեարկեն, նրանց կամքի դրսեւորումը յուրաքանչյուր ոռնչափի հունն»: Դրա հետ մեկտեղ նա ասել է, որ «չպետք է քվեարկել վաստարուգային սարքերակի՝ Գենադի Զյուգանովի օգտին», որը ժառանգորդում է ԽՄԿԿ-ի անձնիշխանական ժառանգորդը հանդիսացող կուսակցությունը: Նա կոչ է արել հուլիսի 3-ը դարձնել «կոմունիզմին հրաժեշտ տալու օր»:

ՄՈՍԿՎԱ

Բորիս Ելցինը «ձայնազուրկ»

BBC ռադիոկայանը հայտնեց, որ Բորիս Ելցինը չներկայացավ գյուղատնտեսական աշխատողների հետ ուրբաթ օրը Մոսկվայում նախատեսված հանդիպմանը, ինչը նոր ասեկոսեներ ծնեց նրա առողջական վիճակի մասին: Վիկտոր Չեռնոմիրդինը հայտնեց, որ նախագահը սրբեւային վիճակում է. ընտրարշավում նա կորցրել է ձայնը: Կրեմլի մի ներկայացուցիչ հայտարարեց, թե նախագահի առողջական վիճակի կապակցությամբ անհանգստության ոչ մի առիթ չկա: Թղթակիցները, սակայն, նշում են, որ նախագահի առողջական իրական վիճակը թաքցնելու հարցում Կրեմլը մեծ փորձ եւ համբավ ունի: Փոխանակ երկրով մեկ շրջագայի եւ ընտրողներին իր օգտին քվեարկելու հորդոր անի, Ելցինն այս շաբաթ Մոսկվայում մնաց: Թղթակիցները, որոնք անցած կիրակի օրը Ելցինի Բելառուս եւ Կալինինգրադ կատարած կարճատեւ այցի վերջում տեսել էին նրան, հայտարարեցին, որ նախագահը չափազանց հոգնած տեսք ուներ: Ելցինը ոչ մի բացատրություն չտվեց, թե ինչու է չնչյալ հայտարարել ընտրությունների II փուլից առաջ նախապես ծրագրված մի շարք ուղեւորություններ: Որոշ մեկնաբաններ դա բացատրում են նրանով, որ Ելցինին անհրաժեշտ է Մոսկվայում մնալ, որպեսզի հետեւի, թե ինչպես է Ռուսաստանի ԱԽ-ի նոր քարտուղար Ալեքսանդր Լեբեդին, ում սրընթաց առաջխաղացումը խախտել է իշխանության հավասարակշռությունը նախագահի շրջապատում: Կարծիք կա նաեւ, որ Ելցինը, խուսափելով ավելորդ ծախսից, ուղղակի չի ցանկանում մասնակցել Զյուգանովի հետ հեռուստաբանավեճին:

Գ. Լ. Տ.

Թուրքական ինքնաթիռները հրթիռակոծե՞լ են Իրանի տարածքը

ԹԵՀՐԱՆ, 28 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՏ AFP: Ուրբաթ օրը Իրանի պաշտոնական լրատվական գործակալությունը հայտնել է, որ չորս կին եւ երկու երեխա սպանվել, իսկ տասնվեց մարդ վիրավորվել են Իրանի օդային տարածք ներխուժած երկու թուրքական ռազմաօդանավերի կատարած հրթիռակոծության ժամանակ:

Ասվում է, որ հարձակումը տեղի է ունեցել չորեքշաբթի օրը, սահմանամերձ Սիլվանա շրջանում Արեւմտյան Ադրբեջան գավառի Ուրմիա քաղաքից 25 կմ հեռավորության վրա: Թեհրանում Թուրքիայի դեսպան Անկա Միրալ Բալկանը կանչվել է Իրանի արտաքին գործերի նախարարություն՝ «վճռական բողոք» ստանալու հարձակման վերաբերյալ:

Համաձայն ուրբաթ կեսօրին տարածված հաղորդագրության, Բալկանը ասել է, թե ինքը դեռ «տեղեկություն չունի» ռմբակոծության մասին եւ պատասխանի համար լրացուցիչ ժամանակ է խնդրել: Գործակալությունը նաեւ հայտնել է, որ զոհվածների մոտ 300 հարազատներ հինգշաբթի օրը հավաքվել են Ուրմիայում Թուրքիայի հյուպատոսության առջեւ՝ բողոքելու «սեւ արարքի» դեմ:

Սա վերջին երկուամսվա ընթացքում թուրքական ուժերի երկրորդ օդային հարձակումն է Իրանի տարածքում: 1994-ի հունվարին թուրքական ռեակտիվ ռմբակոծիչները վկայությամբ երկու գյուղ էին ռմբակոծել հյուսիսարեւմտյան Սալմաստ շրջանում սպանելով ինը եւ վիրավորելով 19 մարդու:

Վերլուծողները այս միջադեպը կապում են նախորդին Թուրքիայի ծավալած հերթական ներխուժման հետ Իրաքի տարածք, որը հարեւան է Իրանի Արեւմտյան Ադրբեջան գավառին:

Անկարան գործակալությունը, մեջբերելով վճռական հռչակագրի արդյունքներ, հայտնել է, թե Իրանի սահմանը խախտող ոչ մի հարձակում տեղի չի ունեցել:

Լեբեդը օտարերկրացիների եւ օտար եկեղեցիների դեմ

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի դեկավար Լեբեդը խոստացավ սահմանել օտար եկեղեցիների եւ աղանդավորների մուտքը երկիր, ներառյալ մորմոնների: Միաժամանակ նա դատապարտեց օտարերկրացիների Ռուսաստան մուտքի առանձնաշնորհումները: Նա դեմ արտահայտվեց այն Ռուսաստանի արեւմտյան «ձեռնարկատերերի», որը նրա կարծիքով, մեծ է գործում օտարերկրացիների, աղանդների եւ օտար եկեղեցիների միջոցով: Ալեքսանդր Լեբեդի առաջին ելույթներից գեներալի այս հայտարարությունը համընկել է Ռուսաստանի կրկին ինքնության ու կրոնական փորձ...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

«Նախարարությունն ու անձամբ՝ լրջությամբ նախապատրաստվել է բարձրագույն և միջնակարգ ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննություններն անհրաժեշտ մակարդակով անցկացնելուն», երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսի մասնակիցներին տեղեկացրեց գիտության և կրթության նախարար Վարդգես Գնունին: Նախորդ 5 նվազագույն աշխատավարձ (410 x 720 դրամ): Համեմատ է ուսուցման փոքր համալսարանի մասնագիտացված ֆակուլտետում 165 նվազագույն աշխատավարձ: Ամենաթանկը մասնագիտությունն իրավագիտությունն է՝ 660 նվազագույն աշխատավարձ: Նշված վարձավճարները մեջ են այս տարի ընդունվող ուսանողների համար, նախորդ տարի ընդունվածները կվճարեն նախկինով, որ կազմակերպչական աշխատանքներն անցել էին: Հանրապետության 37860 շրջանավարտներից հայոց լեզվի դեսական ավարտական քննություններին մասնակցեցին 10285-ը միայն, որոնք հավակնում էին բուհ ընդունվել: Վերջիններիս 3,5 տոկոսն ստացավ անբավարար, 9,8 տոկոսը՝ գերազանց (20 միավոր) գնահատականներ: Նա առաջընթաց համարեց միասնա-

ԿՐԹԱԿԱՆ

Նախարարությունը պատրաստ է ընդունելության քննություններին

Ասում է կրթության նախարար Վարդգես Գնունին

տարիների նման, այս տարի ևս ընդունելությունը կանցկացվի կենտրոնացված քննությունների և, դրանց արդյունքներով, կենտրոնացված մրցույթի հիման վրա: Պատրաստ են ընդունելության պայմանները ամփոփող կանոնները, համապատասխան քննական առարկայական և բարդ խմբային համամասնությունների փոխհարաբերությունները սահմանող կանոնակարգը, հաստատված է քննությունների գանձե թեստ մասնագիտությունների, դեկանային դասընթացով և վճարովի ուսուցման համակարգում տեղերի թիվը ըստ ուսումնական հաստատությունների, վճարովի ուսուցման վարձաչափերը, որ նախարարությունն ընդունել է ըստ վճարովի բաժինների հայտերի: Վերջիններս խիստ տարբեր են կախված բուհից և մասնագիտությունից: Նախարարը ներկայացրեց «գնացուցակն» ըստ բուհերի: «Էժանագին» մասնագիտությունների թվում են մանկավարժական համալսարանի և Գյումրիի մանկավարժական ինստիտուտի մասնագիտությունները՝ համապատասխանաբար 120 և 110-165 նվազագույն աշխատավարձ, չափավոր թանկ է ուսուցումը Երևանի անվան մանկավարժական ինստիտուտում 370 նվազագույն աշխատավարձ, թանկ համալսարանի ռոմանագերմանական ֆակուլտետում 410 կինում սահմանված վարձերը, իսկ 3-5-րդ կուրսերի ուսանողները՝ 40 նվազագույն աշխատավարձ:

Պետպատվերը բաժնում նվազել է 5 տոկոսի չափով՝ չնայած դրանց պահանջարկ ունեցող մասնագիտությունների գծով մրցույթի չեղարկեցից: Մի շարք մասնագիտություններում (բժշկական, տնտեսագիտական) պետպատվերն ավելացել է, իրավագիտության մասնագիտությունում մեծացել է պետպատվերը: Մեծ ուշադրություն է հատկացվում միջնակարգ մասնագիտական ուսուցմանը, որի նորմալ հարաբերակցությունը բարձրագույն կրթությանը (1:4) մեզ մոտ խախտված էր, ինչը բերել էր բարձրագույն կրթության արժեզրկման: Խնդիրը կարևորվում է հատկապես երիտասարդության արտագաղթը կանխելու տեսանկյունից, արտադրության մեջ հասարակության տեղեր ապահովելու իմաստով: Պետպատվերը կազմում է բաժնում 4220 տեղ, այդ թվում 80-ը սփյուռքահայ ուսանողների համար, քոլեջներում 425 տեղ և 3800 տեղ՝ միջնակարգ մասնագիտական հաստատություններում: Վճարովի ուսուցման տեղերի թիվն անցյալ տարվա համեմատ ավելացել է 35-40 տոկոսի չափով (մոտ 5000 տեղ):

Նախարարն անդրադարձավ հայոց լեզվի ավարտական (նաև ընդունելության) քննություններին, ակա հարցարաններով քննությունների անցկացումը: Բնականությունը լեզվամտածողության ստուգման չափանիշ չի կարող լինել, փոխարենը ներկայացնելի է, բայց չի բացառում գնահատման սուբյեկտիվությունը: Ըստ նախարարի, քննությունների ընթացքում, անշուշտ, եղան և կլինեն բողոքներ և նույնիսկ սկանդալային երևույթներ, ուստի բոլորի (ծնողների, լրագրողների և իրավապահ մարմինների) խնդիրն է նպաստել դրանց հայտնաբերմանը, արձագանքելով յուրաքանչյուր օրինախախտման: Պրն Գնունին կոչ արեց ծնողներին առաջինը իրենց երեխաների ուժերին, չփնտրել զարտուղի ճանապարհներ, չտրվել միջնորդների, «անհաս ծնողների» խաղալ [illegible] թեստի պատրաստվածության քննությունների (դրա համար կլինեն բոլոր պայմանները) և տեղեկացնել յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում, այլ ոչ թե դիմել [illegible]: Մասնավորապես, խնդրանքի միջնորդի (4 հոգանոց հանձնաժողովի դրամաշորթության) մասին հարցին պատասխանեց, որ ծերբակալվածների նկատմամբ փոխված է խափանման միջոցը, իսկ մեղքի չափը կորոշի դատարանը: Օրինախախտման յուրաքանչյուր դեպք ողբ է դառնում, ասաց պրն Գնունին:

[illegible]

ԵՐԵՎԱՆ

«Աշխարհին նայենք կանանց աչքերով»

Համաժողովի եզրափակիչ փաստաթուղթը կուղարկվի հանրապետության իշխանություններին

Հունիսի 28-ին իր երկօրյա աշխատանքն ավարտեց Հայաստանի կանանց համաժողովը: Երեկվա նիստի՝ «Աշխարհին նայենք կանանց աչքերով» կարգախոսի ներքո հնչած զեկույցները իրենց կարեւորությամբ չէին զիջում նախորդ զեկույցներին: Զեկույցներից երեքը այս կամ այն կերպ առնչվում էին Արցախի ազատագրական պայքարին, որի հետեւանքով կանանց նոր խմբավորումներ առաջացան՝ փախստական կանայք, [illegible] եւ այրիացածները՝ իրենց հիմնախնդիրներով: Պատանդների պաշտպանության ֆոնդի գործադիր տնօրեն Լարիսա Ալավերդյանը նոր թվեր ներկայացրեց ազգամիջյան կոնֆլիկտների հետեւանքով տուժած կանանց վերաբերյալ, որոնք խիստ տարբեր էին մինչ օրս հանրությանը հայտնի պաշտոնական թվերից: «Հոգեկան ցնցում ունեցող հսկայական զանգված», ասվեց փախստականների մասին: Փախստական կանանց միության նախագահ Լիլյա Քալյանը ներկաներին կոչ արեց դադարեցնել «փախստական» դիմելաձեւը, որը նրանց կազատի հոգեբանական ճնշումից: Սփյուռքահայ կնոջ ազգապահպան հատկանիշների մասին խոսեց բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, եղան նաեւ այլ զեկույցներ ու ելույթներ: Նիստի ավարտին համաժողովի մասնակիցները ընդունեցին 14 կետից բաղկացած եզրափակիչ փաստաթուղթ, որում ընդգրկված էին երկօրյա նիստում քննարկված գրեթե բոլոր հարցերը՝ կանանց ինքնագիտակցության բարձրացման, մամուլի հետ փոխհարաբերության, կանանց առաջընթացի հիմնական խոչընդոտների հաղթահարման, իշխանությունների հետ համագործակցության, կրթության, առողջապահության, կանանց նկատմամբ բռնության եւ այլն: Եզրափակիչ փաստաթղթի հիմքում Պեկինի համաժողովի 12 հիմնահարցերն էին դրված եւ մի քանի այլ դրույթներ, որոնք առանձնահատուկ են միայն հայ կանանց:

Փաստաթուղթը կուղարկվի ՀՀ նախագահին, ԱԺ նախագահին, ՀՀ վարչապետին, ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակին եւ «Եվրասիա» հիմնադրամին, որի ֆինանսական աջակցության շնորհիվ կայացավ համաժողովը:

Ցավոք է, հրավերք ստացած հանրապետության բարձրաստիճան անձինք չներկայացան համաժողովին, սակայն ՀՀ վարչապետը իր ողջույնի խոսքն էր ուղարկել, որը ընթերցվեց երեկվա նիստում: «Հույս եմ հայտնում, որ համաժողովը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության կանանց հիմնահարցերի լուծմանը եւ կխթանի այդ ուղղությամբ պետական կառավարման համապատասխան մարմինների եւ ոչ պետական կազմակերպությունների երկխոսությանը», ասվում էր նամակում:

Համաժողովի մասնակիցներին իր ուղերձն էր հղել նաեւ սոցապնախարար Ռաֆայել Բագոյանը՝ խոստանալով քննարկել համաժողովի կողմից արված առաջարկները, նաեւ գումարներ տրամադրել բարձրացված հարցերի լուծում տալու համար:

Ա.Պ.Լ.

Հուլիսի 16-ին կսկսվի «Նորինվեստի» ղեկավարների դատավարությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 16-ին ՀՀ Գերագույն դատարանի անդամ Տարիել Մանուկյանի նախագահությամբ կսկսվի «Նորինվեստ» ֆինանսա-տրաստային ընկերության ղեկավարների դատավարությունը: Հուլիսի 10-ին Կինոյի տանը ընկերության ավանդատուների ժողովում Ավանդատուների իրավունքների պաշտպանության հանձնաժողովը կներկայացնի իր ավելի քան մեկամյա գործունեության արդյունքները եւ կորոշի վարքի տակտիկան դատավարության ժամանակ: Ընկերության նախագահ Արմեն Մարտիրոսյանը եւ իր եղբայր Գուրգեն Մարտիրոսյանը մեղադրվում են պետական եւ հասարակական գույքի հափշտակության, խարդախության եւ առանց արտոնագրման ձեռնարկատիրական գործունեության մեջ ըստ ՀՀ ՔՕ 89 հոդվածի 4-րդ մասի, 90-րդ հոդվածի 4-րդ մասի եւ 155-րդի 2-րդ մասի: Գործով անցնում են «Ուրազաս» կոմերցիոն կառույցի վարչակազմի վեց անդամներ եւս, որի մեջ մտնում էր «Նորինվեստ» ընկերությունը: Ընկերության պարտքի ընդհանուր գումարը մոտ 3 մլն. 960 հազար ամերիկյան դոլլար է, որից պարտքը ըստ ավանդատուների ավանդների (ստացված տոկոսները հանած) կազմում է 2 մլն. 260 հազար, իսկ մնացած գումարը պարտք է տարբեր պետական եւ կոմերցիոն կազմակերպություններին: Ներկայումս կալանավորված են չորս հոգի՝ Արմեն եւ Գուրգեն Մարտիրոսյանները, Արարատ Մելքոնյանը եւ Մարտիրոս Հովհաննիսյանը:

ՀՅԴ

Դաշնակցության ժողովը՝ ճաղապատ բեմահարթակով

[illegible]

Որ մեծ առանձնատես նաև բնույթ միջոցառում հետո, ժամը 17.00-ի սկսած հրավիրված կուսակցությանն [illegible] ՀԱՄ-ի ներկայացուցիչ [illegible] ավելացնելով, թե Դաշնակցության ճաղերի հետևում պահանջում է լսեն կյանքի այդ ճաղերում: Ի դեպ, թեև ժողովի կազմակերպիչները անհամբեր սպասում էին դեսպանությունների ներկայացուցիչներին, բայց դիվանագետները այդպես էլ չհայտնվեցին: Դրա փոխարեն մեծ բազմությամբ ներկայացված էին ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը՝ ԱԻՄ-Ք, ԱԺՄ, ՀՔԴԿ, ԱԻՄ, ԳՀԱՐՔՄ, դեմոկրատներ, «Հայրենադարձ»: Պատգամավորներից մեկի տեղից արձակված մեղքի կեն ի պատասխան, Հովիկ Աբրահամյանը հայտնեց, թե հրավիրյալներից առայժմ չի եկել ՀՀՇ-ի ներկայացուցիչը:

Ժողովականներին ողջունեց ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Մարտին Մելքոնյանը, որը կարևորել Հայաստանի պետականության կայացման գործում և Արցախի ազատագրական պայքարում հայաստանյան կազմակերպության դերը, միաժամանակ նշեց, որ ՀՅԴ 26-րդ ընդհանուր ժողովը հիմնանախադասորեն անդրադարձավ Հայաստանի կառույցի քաղաքական և կազմակերպական սխալներին ու բացթողումներին:

«Այս ժողովը կոչված է ճշտել հայաստանյան կազմակերպության քաղաքական ուղղվածությունը, գործունեության ուղղությունները ու գործակալները ընդհանուր ժողովում մանրամասնված համահայկական խնդիրների ընդհանուր շրջանակում», ասաց Մելքոնյանը և ընդգծեց, որ ժողովը պետք է դառնա նաև հայաստանյան դաշնակցության վերականգնման կարևորագույն հանգրվանը:

Ժողովականներին ողջունեցին նաև ԱԻՄ-ից Հրանտ Խաչատրյանը, ԱԺՄ-ից Դավիթ Վարդանյանը, ԳՀԱՐՔՄ-ից Սուրեն Զոլյանն ու Աշոտ Մանուչարյանը, Դեմոկրատական կուսակցությունից Արամ Սարգսյանը, «Հայրենադարձից» Արմենակ Ղազարյանը, կոմկուսից Գագիկ Թադևոսյանը: Արցում քաղաքական գնահատմամբ [illegible] ՀՅԴ պատասխանատու մարմնի անդամ Լևոն Մկրտչյանը: Ելույթներն ու գնահատումը այնքան երկար ձգեցին, որ [illegible] դադարեց մեր հաջորդ համարում ներառելով նաև այսօրվա հունիսի 29-ի նիստի արդյունքները: Բայց մինչ այդ մի հետաքրքիր առաջարկի մասին, որ հնչեց Արմենակի Ղազարյանի կողմից: Նա հայտարարեց, թե երբ Դաշնակցությունն ու կոմունիստական կուսակցությունը միավորվեն, ապա «Հայրենադարձը» կհամագործակցի նրանց հետ: Իսկ մի՞թե կոմկուսն ու ՀՅԴ-ն մնացել են «Հայրենադարձի» հույսին: Համենայնդեպս Գագիկ Թադևոսյանը չբացառեց առայժմ ՀՅԴ կոմկուս համագործակցությունը:

Բնապահպանական կոնֆերանս. Ծանր մետաղները ներքե՞ւ են ձգում մեր մարմինը

Երեկ տեղի ունեցած «Շրջակա միջավայրի աղտոտումը ծանր մետաղներով» կոնֆերանսը նախաձեռնել էին ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Էկոլոգանոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնը եւ Հայաստանի կանանց էկոլոգիական համագումարը: Ծանր մետաղներով շրջակա միջավայրի աղտոտումը այսօր բնապահպանական առաջնային հիմնախնդիրներից է: Աղտոտման բարձր ինտենսիվությունը, կենդանի օրգանիզմում ծանր մետաղների կուտակվելու հատկությունը՝ ներկա եւ ապագա բուռնավորման ազդեցությամբ, բնության ինքնամաքրման գործընթացի բացակայության պատճառով աղտոտման մնայուն բնույթը անհրաժեշտ են դարձնում պայքարի նոր մեթոդների մշակումը: Նախկին տնտեսական համակարգում հողի, ջրի, օդի մաքրման համար պետական ծրագրեր էին մշակվում եւ կիրառվում: Չնայած, ինչպես տեղեկացրեց Էկոլոգանոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Ա. Սաղաթելյանը, նախկինում որոշ նյութեր, տեղեկություններ գաղտնի էին պահվում: Հողերի սեփականաշնորհման, մանրացման պատճառով վնասազերծման միջոցառումների դադարեցումը համապատասխանեց արդյունաբերության կանգի հետ: Բայց կրկնենք, որ բնությունն ինքնամաքրման հատկություններ չունի, ուստի մետաղները շարունակում են մնալ հատկապես հողում: Իսկ հողատարածքներից շատերը, որ գտնվում են քաղաքում, քաղաքամերձ վայրերում, արդյունաբերական կենտրոնների շրջակայքում, այժմ օգտագործվում են որպես բանջարանոցներ: Հանրապետության բնակիչներից շատերի համար դրանք սննդի գլխավոր աղբյուրներն են: Ծանր մետաղները հողից անմիջապես անցնում են բույսերին, բույսերից՝ մարդկային օրգանիզմ: Առանձնահատուկ վտանգը օրգանիզմի կարեւորագույն կենսաբանական գործառույթների վերարտադրության եւ ժառանգականության ախտահարումն է, ընդ որում՝ համեմատաբար ցածր խտությունների ազդեցության տակ, որոնք, որպես կանոն, չեն ֆիքսվում ոչ գույնով, ոչ համով, ոչ հոտով: «Ինչո՞ւ հողերի սեփականաշնորհման ժամանակ այդ խնդիրը հաշվի չառնվեց» հարցին պրն Սաղաթելյանը պատասխանեց, որ հաշվի չեն առնվել շատ ավելի էական գործոններ: «Այլ հարց է, ինչպես վարվել այդ բանջարանոցների հետ: Մի կողմից հնարավոր չէ արգելել, մյուս կողմից՝ շատ ընտանիքներ օգտվում են ծանր մետաղների բարձր պարունակությամբ սննդամթերքից»: Արդյունքում որոշվեց գիտական եւ հասարակական կազմակերպությունների համախմբման միջոցով ստեղծել աշխատող նոր շղթա, որը համայնքին կհասցնի տեղեկատվությունը: Ինչ վերաբերում է պետական օղակներին, նրանցից որեւէ ներկայացուցիչ կոնֆերանսին չկար: Այս հետազոտությունների ոլորտում գլխավոր համարվող հիշյալ կենտրոնում այսօր կրճատվում է աշխատակիցների 50 տոկոսը եւ դադարեցվում է հետազոտությունների պետական ֆինանսավորումը: Պետության հովանուց դուրս լուծումը հենց հասարակական կազմակերպությունների (ՀԿ) հետ համագործակցումն է, որ զբաղվում են բնապահպանական խնդիրներով: «Քայլեր կարելի է անել հենց այսօրվանից»: Նախկինում կենտրոնը մեծ ճանաչողությամբ անվճար լաբորատոր հետազոտություններ էր անում անհատ հողագործների խնդրանքով: Այսօր նույնը կարելի է անել բավականին փոքր գումարով: Լաբորատորիան մշակել է տեղական հումքի հիման վրա հողը վնասազերծող արդյունավետ մեթոդներ: Կատարված ուսումնասիրությունների մեծ բաղադրիչը հնարավորություն է տալիս նաև հանձնարարականներ տալ, թե ինչ մշակաբույսեր աճեցնել տվյալ հողում:

Սա մեծ ներդրումներ չպահանջող տարբերակ է: Այս ուղիով կփորձեն ընթանալ համախմբված կազմակերպությունները. [illegible]

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի [illegible]
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ՊՈՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային [illegible]
«Ազգ» թերթի
[illegible]
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Հարկադրված պատասխան «Հայքին»

Հայաստանի ռադիոյի հասարակական-քաղաքական հաղորդումների գլխավոր խմբագրության հունիսի 25-ին տարածած հայտարարության մեկնաբանությամբ ուրբաթ օրը հանդես է եկել «Հայք» օրաթերթը «փաստերի խոսքը պարզելուց հետո», եւ մեր հայտարարության մեջ հայտնաբերել որոշ «էական անճշտություններ»: Իբր՝

ա) «Վարդան Վարդանյանի հետ կապված միջադեպը պատահել է ամենեւին ոչ առավոտյան...

բ) եւ ոչ էլ աշխատանքի գնալիս»:

Ասես առնենք օրը ցերեկով կատարվածը եւ մեջբերենք մի հատված «Դատաբժշկական փորձաքննություն նշանակելու մասին» որոշումից. «1996 թ. հունիսի 25-ին ժամը 10-ի սահմաններում Երեւանի մետրոպոլիտենի մոտ...» եւ այլն:

Ինչո՞ւ... ի՞նչ ապացուցելու համար է «Հայքը» «10-ի սահմաններումը» «ամենեւին ոչ առավոտյան» համարում (իսկ հետաքրքիր է, ամենեւին առավոտը ըստ «Հայքի» օրվա ո՞ր ժամն է), եւ ռադիոյից 20 քայլի վրա գտնվող հանրակացարանի շենքը տեղափոխում Աստված գիտե, թե ուր: Իհարկե, եզրակացնելու, որ դեպքը տեղի չի ունեցել գործի գալիս եւ որ «միջադեպը բոլորովին կապ չունի Վ. Վարդանյանի մասնագիտական գործունեության հետ»:

Գուցե նույն անամոթությամբ «Հայքը» պարզել է, որ քննվող արարքի հեղինակի թիվ 3 հացի գործարանի հետ բոլորովին առնչություն չունի կամ որ նույն գործարանի պահեստապետը քույր չունի: Այդ դեպքում ինչո՞ւ է, որ քանիցս գործարանում եւ ռադիոյի խմբագրությունում մեր եւ գործարանի միջեւ առկա տարաձայնությունները կարգավորել փորձողը եւ հիմա էլ Վարդանի հարազատների մոտ քրոջ որդու համար միջնորդողը նույն մարդն է:

Եվ վերջում ոչ պակաս կարեւոր ուրիշ փաստի մասին եւս. հետաքրքիր է, նախօրոք իմացած այդ ի՞նչ տեղեկությունների եւ ի՞նչ նախապատմության մասին է ակնարկում թերթը մեկնաբանության հենց սկզբում: Մի՞թե հայհոյելու սցենարի մասին է խոսքը...

Այս ամենը միմիայն «Հայքի» համար: Իսկ ընթերցողին ու մեր ունկնդիրին խորհուրդ կտայինք ուտելուց առաջ հացը կշռել:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱԴԻՈՅԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ըստ այս օրենքի մամուլի ու հեռուստատեսության կենտրոնում գտնվող «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի, [illegible] մարմինն [illegible] եւ [illegible] պատասխանատվության [illegible]:

7-րդ հոդվածի համաձայն, պետական կառավարման նշված մարմինները իրավունք ունեն [illegible] բացի, օրենքը խախտած [illegible] կամ [illegible] միջոցով [illegible]: ԶԼԹ [illegible] եւ [illegible] հաղորդումներին [illegible] այս դեպքում [illegible] ինչո՞ւ եւ ի՞նչ չափով է փոփոխվելու, ո՞ւմ կողմից: Եթե վերջինը (բռնագրավելը) կիրառելի է միայն դատարանում նշված մամ...

«Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի շուրջ

Հակասություններից տառապող նախագիծ

ԶԼԹ-ի «գործունեության դադարեցման վերաբերյալ հայց ներկայացնելու դատարան վերցնելով սույն օրենքի պահանջների խախտումով հրապարակված նյութերն ու տեղեկատվությունը»: Նկատենք, որ օրենքի նախագծում առկա բռնաստիրական, պատժիչ միջոցներն անհիմն [illegible] նպատակով է ընտրել վերջին մասը այս անորոշ ձեւակերպումը, այլապես ի՞նչ է նշանակում վերցնել («վերցնելով»), կամ «նյութերն ու տեղեկատվությունը»: Առաջարկում ենք 7-րդ հոդվածի «Խմբագրման» բառից հետո սկսվող մնացյալ շարադրանքը հանել նախագծից, իսկ եթե, այնուամենայնիվ, պահպանվելու է, շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ. «բռնագրավելով սույն օրենքի պահանջների խախտումով հրապարակված մամուլը, տեսագրությունն ու ձայնագրությունը»: Նախագծում առհասարակ չի շարադրված նաեւ այդ բռնագրավման (կամ, թերեւս, վերցնելու) կարգը, ինչն այս պատժամիջոցների [illegible] դեպքում պարտադիր է: Ինչո՞ւ եւ ո՞ւմ միջոցներով է կրպակներից եւ անհատ վաճառողներից բռնագրավվելու արդեն վաճառահանված ու տարածված մամուլը: 7-րդ հոդվածը նշանակո՞ւմ է արդյոք, թե պետական կառավարման մարմինը, ըստ իրեն, օրինախախտում ճանաչելով, կարող է մտնել հեռուստա- եւ ռադիոստուդիա եւ տեսագրությունը կամ ձայնագրությունը վերցնելով (բռնագրավելով) ընդհատել-արգելել հեռուստատեսային կամ ռադիո հաղորդումը: Կամ ի՞նչ եւ ի՞նչ կարող է պատասխանատվության ենթարկվելու պետական կառավարման այդ մարմինը, երբ հետագայում պարզվի-ապացուցվի, որ ներկայացրած հայցը հիմնազուրկ է եւ բռնագրավման վերաբերյալ դատական վճիռ կամ որոշման կայացումից հետո, առավել եւս մինչեւ դատը լինի ու վճիռ (որոշում) կայացվի, տվյալ մամուլը վաճառված, իսկ հաղորդումը տրված կարող է լինել, այս դեպքում հրապարակվածը ինչո՞ւ են վերցնելու: Ահա, այս հարցերից եւ ոչ մեկին հակասություններից տառապող այդ նախագծում պատասխան չի տրված (ինչը պարտադիր է)՝ ընթերցողին թողնելով անորոշության մեջ: Անցած ժամանակաշրջանում [illegible] հրապարակայնությունն ամրապնդվել է Հայաստանում անկախ, ապաքաղաքականացված, ինչպես նաեւ ազատ եւ անկախ մամուլ ունենալու հնարավորությունը: Սակայն, խնդրո առարկա նախագծի 4-րդ հոդվածը, երբ օրենքի ուժ ստանա, այլապես [illegible] մամուլը եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցները, ըստ էության, [illegible] կուսակցական քաղաքական [illegible] կամ շահագրգիռ ձեռնարկության [illegible] լինելու դիտավորությունը: Ավելին, նախագծի 11-րդ եւ 12-րդ հոդվածները, դրանց ընդունումից հետո, ըստ էության կամ գործնականում բացառելու են Հայաստանում ազատ եւ անկախ մամուլ եւ զանգվածային լրատվության [illegible] հնարավորությունը: Այս պարագայում առավել ծանրակշիռ են դառնում նույն նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-3 պարբերություններով սահմանված «անհրաժեշտ» ազատությունները ու իրավունքները, 10-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությամբ հռչակված-առաջարկված սկզբունքների մեծ մասը:

ԱՐԹՈՒՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՖՈՐՈՒՄ»

Հայաստանում քաղաքական ընտրանի... չկա՞

Հունիսի 28-ին «Քաղաքացիական ֆորումի» շրջանակներում տեղի ունեցավ ժողովրդավարական եւ քաղաքական կենտրոնի ու Ֆրիդրիխ Էբերտի հիմնադրամի հայաստանյան ներկայացուցչության կողմից կազմակերպվող սեմինարների շարքի հերթական, 13-րդ միջոցառումը: «Հայաստանի քաղաքական ընտրանին» հետաքրքիր զեկուցմամբ հանդես եկավ փիլիսոփայության կենտրոնի տնօրեն, ՄԱԿ-ի փորձագետ, բանասիրության դոկտոր, պրոֆեսոր Սուրեն Զոլյանը: Անդրադառնալով «քաղաքական ընտրանի» հասկացությանը, զեկուցողն ընդգծեց, որ դասական առումով դա երկիրը կառավարողների այն շերտն է, որը ունի որոշումներ կայացնելու, պետության նպատակներ ու արժեքներ ձեւակերպելու իրավունք եւ քաղաքական տեսակետից ընդօրինակման արժանի է հասարակության համար: Հաշվի առնելով այս վերջին հատկանիշի բացակայությունը, զեկուցողն այն կարծիքը հայտնեց, որ Հայաստանում այսօր դասական առումով քաղաքական ընտրանի... չկա: Նկատի առնելով հարցի հետաքրքրությունը, առաջիկայում ավելի ընդարձակ մի անդրադարձ կկատարենք սույն խնդրին:

Ռ. Հ.

Երեք միլիարդ խորանարդ մետր ջուր է մղվել Սեւանա լիճ

Արփա-Սեւան ջրատարի գործարկումից հետո անցած 1.5 տասնամյակում Արփա գետի ու նրա վտակների ազատ հոսքերից Սեւանա լիճ է մղվել ավելի քան 3 միլիարդ խորանարդ մետր ջուր, որի շնորհիվ լճի մակարդակի անկումը կանգնեցվել է մոտավորապես 2.5 մետրով: Գեղամա ծովակի մակարդակը 1 սանտիմետրով բարձրացնելու համար պահանջվում է մոտավորապես 12.5 միլիոն խորանարդ մետր ջուր: Այս տարի եւս Արփան կշարունակի համալրել Սեւանի ջրի պաշարները, տարվա ընթացքում առաքելով 250 միլիոն խորանարդ մետր ջուր:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀՐԱԶԴԱՆ

Խանութ-փռեր՝ յուրաքանչյուր թաղամասում

Չնայած Հրազդանի «Հաց» առեւտրաարտադրական պետական ձեռնարկությունն իր արտադրական կարողությունների օգտագործում է կիսով չափ, այնուամենայնիվ առաջին եռամսյակում ապահովվել է 28 միլիոն դրամի շահույթ: Բնակչությանը թարմ հացով ապահովելու եւ մրցակցությանը դիմանալու նպատակով քաղաքի թաղամասերում արդեն հիմնվել են 7 խանութ-փռեր: Բացի այդ, ձեռնարկության կազմում գործում են Չարենցավանի ու Արզնիի դուստր ձեռնարկությունները եւ մի քանի արտադրամասեր Հրազդանի խոշոր գործարաններում: Արտադրվող հացի 55-60 տոկոսը սպառողին է հասցվում կտրով: Ըստ տնօրեն Խաչիկ Պողոսյանի, անցման ժամանակաշրջանում ձեռնարկության հիմնական ֆոնդերը ոչ միայն պահպանվել, այլ նաեւ ավելացել են 3-4 միլիոն դրամով:

Ի դեպ, ձեռնարկությունը բարեգործության հարուստ ավանդույթներ ունի՝ սկսած Սպիտակի երկրաշարժից տուժածներին աջակցելուց մինչեւ զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին ու անապահով խավերին նյութապես սատար կանգնելը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՆԱՄԱԿ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻՑ

Անդրե Սեֆերյան. «Ռուսաստանում կհաղթի ժողովրդավարությունը»

Ֆրանսիայից ստացված այս նամակի հեղինակը Ֆրանսահայ վետերանների համադաշնության նախագահ գնդապետ Անդրե Սեֆերյանն է, որը վերջերս լինելով Հայաստանում, իր տպավորություններն է հայտնում շրջանի քաղաքական հարցերի շուրջ:

Ամեն անգամ, երբ վերադառնում եմ Հայաստանից, փորձում եմ վերլուծել եւ բաղդատել այն իրավիճակները, որոնք տարբեր շրջաններում ապրել է իմ հայրենիքը: Այս տարի կրկին ապրիլի 24-ին այցելեցի Երեւան եւ ֆրանսահայ վետերանների կողմից ծաղկեպսակ դրեցի Եղեռնի զոհերի հուշարձանին:

Տեսա եւ համոզվեցի, որ 1994-96 թթ. զգալի փոփոխություններ են տեղի ունեցել Հայաստանում: Եւ դա այն պայմաններում, երբ երկիրը գտնվում է շրջափակման եւ տնտեսական ճգնաժամերի մեջ: Ֆրանսիան նույնպես անցել է վերափոխումների շրջան: Առաջընթացը արագ չի լինում, ուստի եւ պետք է համբերություն եւ տեւական աշխատանք:

Հայաստանի այսօրվա վիճակը կախված է նաեւ Ռուսաստանի նախագահական ընտրություններից: Դեռ անցած տարի, մայիսի 8-ին, երբ ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը գտնվում էր Փարիզում, ողջունողների շարքում ես էլ էի կանգնած: Նա 6-7 րոպե խոսեց ինձ հետ եւ երբ իմացավ հայ լինելս, այն համոզմունքը հայտնեց, թե հպարտ է հայերով եւ ուրախ, որ Հայաստանն ու Ռուսաստանը միշտ իրար հետ պետք է լինեն: Համոզված եմ, որ այս նախագահական ընտրություններում Ելցինն անպայման հաղթանակ կտանի, ինչը կնպաստի հայ-ռուսական բարեկամությանը:

Բորիս Ելցինի անվան հետ են կապվում այն բարեփոխումները, որ սկսվեցին Ռուսաստանում եւ այժմ թեւակոխել են վճռական փուլ:

Կոմունիստական անցյալին վերադարձը անընդունելի է ոչ միայն ռուս ժողովրդի, այլեւ Խորհրդային Միության մյուս ժողովուրդների համար: Եւ Հայաստանն էլ պետք է շահագրգռված լինի իր կողքին ունենալու այնպիսի դաշնակցի, ինչպիսին ժողովրդավարական Ռուսաստանն է: Այդպիսի Ռուսաստանը նաեւ լուրջ ազդեցություն կունենա ժողովրդավարական Հայաստանի կայացմանը:

Էստոնահայերը սպասում են Հայաստանի դեսպանության բացմանը

Հայ-էստոնական մշակութային կապերը շուտով կվերականգնվեն

Էստոնիայի պետական ռադիոյով ամեն շաբաթ, հինգշաբթի օրը երեկոյան 22.10-23.00-ն եթեր է հեռարձակվում «Միծենեմնկ» հայկական ռադիոժամը: Այն արդեն չորս տարի շարունակ հայերեն եւ ռուսերեն ռադիոունկնդիրներին տեղեկացնում է Հայաստանի քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային կյանքի նորությունները:

Հաղորդումն անվճար պատրաստում են ամուսիններ Գոհար եւ Յուրի Վարդանյանները: Տարին մեկ անգամ, Հայաստանի ռադիոյի հրավերով, նրանք գալիս են Երեւան, հավաքում անհրաժեշտ ձայնագրություններ ու նյութեր: Շաբաթական լրատվությունը նախկինում ստանում էին «Ա-1»-ից, հիմա՝ Նոյյան տապանից: Ըստ Էստոնիայի ռադիոյի անցկացրած հարցման, «Միծենեմնկ» ռադիոժամը լսում են 70-80 հազար ունկնդիրներ ոչ միայն Էստոնիայում, այլեւ Հյուսիսային Լատվիայում, Սանկտ Պետերբուրգի մարզի արեւմտյան մասում, Ֆինլանդիայի հարավում: Հաղորդումը սկսվում է Կոմիտասի երաժշտության մեղեդիներով, այնուհետեւ Յուրի Վարդանյանը ներկայացնում է դեպքերի եւ իրադարձությունների տեղեկատվական 15 րոպեանոց թողարկումը, որից հետո սկսվում են մշակութային, քաղաքական ռեպորտաժներ, հաղորդումներ, հարցազրույցներ: Հայ համայնքը հիմնականում համախմբված է Հայկական մշակութային ընկերության եւ եկեղեցական ընկերության շուրջ: Գոհար Վարդանյանի ասելով, մշակութային ընկերությունը առանձնակի ակտիվություն չի ցուցաբերում ֆինանսական դժվարությունների պատճառով: Աշխատում է միայն ընկերությանը կից գործող դպրոցը: Նմանապես մի դպրոց էլ գործում է Տարտուի հայկական մշակութային միության աջակցությամբ: Իսկ եկեղեցական խորհուրդը 2 տարի առաջ է կազմավորվել: Էստոնիայի եկեղեցիների խորհուրդը հայ համայնքին 99 տարի ժամկետով Սուրբ Յոհանի մատուռն է տրամադրել, որը վերանորոգման կարիք ունի:

Եկեղեցական խորհուրդը ղեկավարում է Կարեն Տեր-Օհանյանը, որը փորձում է ակտիվացնել եկեղեցու գործը: Այժմ Ս. Էջմիածնի հետ բանակցություններ են տարվում, որպեսզի Տալլինի հայկական եկեղեցում հոգեւոր ծառայության համար հոգեւորական գործուղեն: Վերջին միջոցառումներից մեկը, որ տեղի ունեցավ ապրիլի 24-ին Տալլինի պատմության թանգարանում, կազմակերպվել էր եկեղեցական խորհրդի, ռադիոժամի եւ մշակութային ընկերության համատեղ ուժերով: Համերգին իրենց մասնակցությունն են բերել դաշնակահարներ Նորա Նովիկը եւ Ռաֆֆի Խոստանյանը, ինչպես նաեւ ջութակահար Էդուարդ Թադեւոսյանը եւ դաշնակահար Տաթեւ Ֆիլիպովան: Գոհար Վարդանյանի ասելով Էստոնիայի մշակույթի նախարարությունը այդ միջոցառումից հետո ուշադրություն ցուցաբերեց: Նախարարության պաշտոնական ներկայացուցիչը ցանկություն հայտնեց ակտիվացնել հայ-էստոնական մշակութային կապերը: Արդեն Երեւանում, այցելելով ՀՀ մշակույթի նախարարություն, ռադիոժամի հեղինակները տեղեկացել են, որ նախապատրաստվել են համապատասխան համաձայնագրեր եւ ծրագրված է Տալլինում կազմակերպել հայ մշակույթի օրեր: Ի դեպ, արդեն մի քանի տարի է Տալլինի երաժշտական ակադեմիայում սովորում են Հայաստանից գործուղված երաժիշտներ: Գոհար Վարդանյանն այն կարծիքին է, որ տեղի հայերը ամեն ինչ անում են, որպեսզի հայ ազգը չներկայանա միայն բիզնեսի աշխարհի ներկայացուցիչներով: Այդ առումով մեծ է հայ երաժիշտների, նկարիչների դերը:

Նկարիչ Արմեն Քյանըր ունի մասնավոր նկարչական դպրոց, որն այս տարի տվեց առաջին շրջանավարտներին: Սակայն թե տեղեկատվական, թե մշակութային լայն համագործակցության առումով ոչ միայն Էստոնիան, այլեւ ողջ Մերձբալթիկան կտրված է Հայաստանից: Եվ տեղի հայերի ցանկությունն է, որ գոնե Հայաստանի ներկայացուցչության կամ դեսպանության բացումը [illegible] հարցերից մեկը դառնա: Էստոնահայերը համոզված են նաեւ [illegible] կամ մշակութային ներկայացուցչության կարգավորմանը: Բայց առայժմ այդ խնդիրը մնում է առկախ:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Հասարակության համար բարոյական հաստատուն արժեքների կորուստը անհամեմատելի է մյուս բնագավառներում կրած վնասների հետ: Այսօր մեր պայմաններում բարոյախոսությունը պարզապես հարգի չէ եւ համարվում է հնոտիք: Այս պարագաներում մամուլում բարոյական նորմերի հարցի բուռն արծարծումը վաղուց սպասված եւ ինքնին ուշագրավ երեւույթ պետք է համարել: Տվյալ պարագայում ավելի շուտ գործ ունենք էության երեւակման' մարդկային հոգու մեջ նստված սված սեւ բծերի լուսապատկերի հետ: Խոսքը բուլղար հանրահայտ կինոլրագրող վերլուծելու կարողություն: Սակայն անձնակարեւորը, այս բոլորի հետ միասին անձնական եսից վեր կանգնելու' գործին իր եսը ստորադասելու բարոյական կեցվածքն է, մի բան, որ պակասում է Շավարշին: Ահա դրա ապացույցը. «Ես' Շավարշ Վարդանյանս իմ միջոցներով ԱՄՆ-ում բուժվելիս որքա՞ն էի ցանկանում ինձ հետ տարած հինգ հոյակապ ֆիլմերը ցուցադրել հայրենակիցներիս, ոչ մի կերպ ինձ չհաջողվեց»: (Ընդգծումը մերն է' Ա. Հ.): Ավելորդ է ասել, որ չցուցադրված ֆիլմերը հոյակապ ածականով օժտելը, մեղմ ասած, պատշաճ չէ: Բայց այդ ինքնագնահատականը Համլիկը իրենց եւս չի օգնել, բայց ո՞ւր են նրանց ֆիլմերը: Եվ ի վերջո մի՞թե կարելի է մոռանալ, որ այդ գործը արվել է Արցախյան գոյապայքարի նյութերով: Բայց հայ լրագրողների խոսքում կա մի փաստարկ, որը առանձնակի ուշադրության է արժանի: Շ. Վարդանյանը գրում է. «Ինչպե՞ս եղավ, որ հայտնի եւ պրոֆեսիոնալ լրագրողներին' BBC-ից, CNN-ից եւ այլն, չհաջողվեց մուտք գործել Կիրովաբադի բանտը եւ ազատել Վարդան Հովհաննիսյանին, իսկ աշխարհին անհայտ Ցվետանային հաջողվեց»: Իսկապես որ առեղծվածային գլուխկոտրուկ, որը սակայն փաստ է եւ պա-

ԿԻՆՈՎԱՎԵՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վեճի առանցքը բարոյական նորմերն են

Ցվետանա Պասկալեւան իսկապես ուզում է չխանգարել իրեն

Ցվետանա Պասկալեւայի «Ինձ մի օգնէ՛, բայց եւ մի խանգարէ՛» վերնագրով փոքրիկ հարցազրույցի առթիվ («Այժմ», թիվ 16), «Առավոտ» թերթի արձագանքի մասին է: Արձագանք-հոդվածի կազմակերպիչ հեղինակը (Լ. Ճաղարյան) տարօրինակ ձեւով ընթերցելով վերոհիշյալ հարցազրույցը, մեջտեղ է հանում համեմարային մանր-մունր կրքեր ու շահեր, ինչպես ասում են' ծառերի ետեւում չտեսնելով անտառը: Ի՞նչ է պատահել. պարզապես բուլղար մի լրագրողուհի միայնակ արել է այն, ինչ կոչված էր անելու հայրենի լրագրողների մի ամբողջ խումբ, որը ցավոք չի արել' բերացել է, հարկավ նաեւ ոչ իր մեղքով: Կարեւորն այն է, որ ազգի շահերը ներկայացված է աշխարհի հանրությանը: Այս պարագայում յուրաքանչյուր անշահախնդիր նվիրյալ պետք է գոհունակությամբ ընդուներ գործընկերոջ հաջողությունը, այն համարելով միաժամանակ իրենը: Սակայն, ինչպես ասում են' մարդկային հիշողությունը շատ կարճ է. մոռացել են այն սեւ օրերը, երբ Մոսկվայի հեռուստատեսությունն ու մամուլն ամեն օր աչք ծակող սուտ մեղքեր էին վերագրում հայերին, եւ անկարող լինելով պատասխան տալ, հայ մարդու սիրտը անզորությունից պայթում էր (այդպես պատահեց Հենրիկ Մալյանի եւ այլոց հետ): Մոմով էինք փնտրում որեւէ օտար մտավորականի, որը պարզապես զգար մեր ցավը եւ մեկ-երկու խոսքով պաշտպան կանգներ մեր արդար դատին:

Երբ մարդիկ մոռանում են պատմությունը եւ դադարում պատմական չափանիշներով մտածելուց, ապա կյանքը դառնում է առօրյա հոգսերի կծիկ: Այսպես է եղել միշտ, այսպես է նաեւ այսօր' արժեքների վերագնահատման մեր օրերում:

Խոսենք փաստերով, նախ հետեւելով «Առավոտի» մեթոդին, սկսենք պատմությունից: Օպերատոր Շավարշ Վարդանյանը գրում է, որ դեռեւս 1991 թ-ից է ծանոթ Ցվետանային, երբ իրեն խնդրել են նրան տանել Շահումյան Գետաշենի կորուստից հետո. «Ես այդ խնդրանքը կատարեցի: Շահումյանում պարզվեց, որ նա լրագրող չէ», վստահ հայտարարում է հայ օպերատորը: Ի՞նչ հիման վրա: Բանից պարզվում է, որ Ցվետանան կամերայից օգտվել չի իմացել, եւ ինքն է նրան առաջին օրերին սովորեցրել «կամերայի գաղտնիքները»: Ուշադրություն դարձրեք, որ այս խոսքերը գրվում են 1996 թ. հունիսին, երբ Ցվետանայի ֆիլմաշարի մասին հիացմունքով խոսում են ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ աշխարհով մեկ: Թվում է, թե «ուսուցիչը» պետք է հպարտանար եւ գոհ լիներ իր բացված ջանքերի արդյունքից: Սակայն Շավարշը անհարկի փորձում է «մերկացնել» Ցվետանային, պնդելով, որ նա նույնիսկ լրագրող էլ չէ: Թերեւս հարկ լիներ խոսելու կինո-լրագրողի մասին, բայց հայ օպերատորը ընդհանրապես կասկածի տակ է առնում Ցվետանայի լրագրողի վկայականը: Հարկ է նշել, որ իսկական լրագրող է ոչ ամեն գրիչ բռնողը եւ առավել եւս կամերայի գաղտնիքներն իմացող մարդը: Լրագրողի մասնագիտությունը բացառիկ է. նա պետք է արվեստագետի աչք ունենա, նաեւ օրվա տրամադրությունները հասարակական գիտելիքների հետ համադրելու բնորոշ է մի մարդու, որն իր մասին գրում է այսպես. «Ես' Շավարշ Վարդանյանս...»: Բայց մի հանգամանք պարզապես անհնարին է շրջանցել, ինչ մեղք ունի Ցվետանան: Այս առումով հարկ է եւս մի հավելում. իսկական լրագրողը միաժամանակ գործնական մարդ է, որն իր առածը հասցնում է հասցեատիրոջը: Ինչեւէ. Շ. Վարդանյանը եւ հոդվածում ներկայացված մյուս լրագրողները իրենց անհաջողությունների պատճառ համարելով հասարակության ոչ միշտ վերաբերմունքը (մեկին դարձնում են կուռք, մյուսին թողնում ստվերում), ի վերջո ամբողջ մեղադրանքը բարդում են հաջողակի վրա: Հարց է առաջանում, արդյո՞ք Ցվետանայի հաջողությունը աշխատանքի որակով եւ նրա կամային գործնական հատկություններով է պայմանավորված, թե՞ ամեն ինչ էժանու է: Նշենք, որ Ցվետանայի ճանապարհը եւս հարթ չի եղել: Եվ նա սեւով սպիտակի վրա գրում է իր ֆիլմաշարի արտաքին դժվարությունների մասին: «Ես չեմ ուզում զբաղեցնել ուրիշի ժամերը: Մոնտաժը արվում է գիշերային ժամերին»: Այս դիտողության առթիվ հեռուստատեսության «լավագույն ռեժիսորներից մեկը»' (Լ. Ճաղարյանի բնութագրմամբ) Նիկոլայ Պալբյանը ստեղծած գրում է. «Հեռուստատեսությունում օրեր ու շաբաթներ եմ կորցրել, որ մի փոքրիկ սյուժե գլուխ բերենք, իսկ այդ նույն ժամանակ Ցվետանային ամենահարմարավետ մոնտաժային պայմաններն են տրամադրվել»: Չմոռանանք, որ խոսքը գիշերային ժամերի մասին է: Եվ ահա հայ ռեժիսորը առարկայական առարկություն չկարողանալով բերել, գրում է. «Իսկ ի՞նչ էր ուզում հարգարժան Ցվետանան, փակեի՞ն հեռուստատեսությունը եւ տրամադրեին իրե՞ն»: Ընթերցողին մոլորեցնելու համար նա հարցը տեղափոխում է ուրիշ հարթություն' խոսելով մեր հեռուստատեսության խղճուկ պայմանների մասին: Բայց չէ՞ որ այդ մասին ակնարկ անգամ չկա եւ խոսքը միայն մոնտաժմանը տրամադրվող գիշերային անհարմար ժամերի մասին է, եւ ընդամենը այսքանը: Բայց հեռուստատեսային երկու այրեր ավելի համոզիչ փաստարկներ չգտնելով, խոսք են բացում այն մասին, որ օտարերկրացի լրագրողը մայրաքաղաքում բոլոր հարմարություններով բնակարան եւ արտասահմանյան մակնիշի մեքենա ունի: Չմոռանանք, որ ինքը չի թաքցրել դա, նշելով, որ ընդամենը անցյալ տարի են Հայաստանում նրան բնակարան հատկացրել եւ հինգ երկար ու ծիգ տարիներ նա ապաստանել է ինչպես եւ ուր պատահի: Իսկ ավտոմեքենան նվիրել է Ղարաբաղի բանակի հրամանատարը: Հետեւաբար լրագրողի կոչումը չի որոշվում ոչ կինոխցիկին տիրապետելու հմտությամբ եւ ոչ էլ վկայականով, զավեշտ է հիշեցնում Շ. Վարդանյանի հետեւյալ պնդումը. «Մոսկվայում դերասանական կրթություն ստացած այդ աղջկան որտեղի՞ց էր լրագրողի վկայականը»: Թերեւս հարցի մեջ լրջություն մտցվեր խոսք բացելով Ցվետանայի իրական գիտելիքների ու կարողությունների մասին: Ն. Պալբյանը այդ հարցում եւս կասկած է արտահայտում' ընթերցողին վստահեցնելով, որ առանց մոնտաժող Համլիկի «այդ ֆիլմերը չէին կայանա»: Հարց է առաջանում, մի՞թե այդ տիվ է բերում իրականացնողին: Այս ամենի մեջ զավեշտականն այն է, որ հիրավի դետեկտիվ գրականության գլուխգործոցի արժանի այս առեղծվածի բացատրությունը գտնելու համար Շ. Վարդանյանը հասցեագրում է Վարդանին ու նրա ծնողներին, որոնցից իբր ակնկալվում է պատասխան, գյուղացի մարդիկ, որոնք ընդամենը հյուրընկալել են օտար մի աղջկա: Այդ հայեցակետից է հարցին մոտենում նաեւ լրագրող Ալվարդ Բարխուդարյանը:

Դեռեւս 1992 թ. հուլիսին Ցվետանան գրում էր. «Ղարաբաղի դժվար ճանապարհներին քիչ եմ հանդիպում, համարյա չեմ հանդիպում հայ հեռուստալրագրողների, օպերատորների: Որտե՞ղ են նրանք»: Հարկ է նշել, որ հայ լրագրողներին ուղղված խոսքը ոչ թե մրցատարբեր եղած կեղծ պատվախնդրությամբ մարդու կեցվածքի արտահայտություն է, այլ ցավող սրտի ճիչ. «Վավերագրական կադրերը նույնպես զենք են: Այստեղ առավելությունը Ձեր կողմը պիտի լինի, քանի որ Ձեր կողմում է արդարությունը, բայց դուք կամովին զինաթափվել եք: Տխրում եմ, չեմ հասկանում»: Ուրեմն դեռեւս հինգ տարի առաջ իր առաջին քայլերն անելիս Արցախում Պասկալեւան ոչ միայն նկատել է այդ շոշափելի բացը, այլեւ միայնակ' առանց սցենարիստների ու օպերատորի առաջ է տարել իր գործը: Նաեւ կարոտ է եղել օտարերկրացուն ցուցաբերվելիք պատշաճ վերաբերմունքի: Այդ մասին ակնարկ կա Արթուր Մկրտչյանի հետեւյալ բնութագրում. «Հավասարակշիռ վերաբերմունք ուներ բոլորի, մասնավորապես օտարերկրացիների հետ առնչվելիս: Շեշտում եմ սա, որովհետեւ հանդիպել եմ նաեւ այլ վերաբերմունքի»: «Առավոտի» հեղինակների անհարկի հանդիմանությունը եւս մի անգամ այս մեջբերումով հերքվում է. փաստորեն սկսնակ լրագրողուհին արդեն իր քեմելում խոսում է շրջապատի տակտի զգացողության բացակայության մասին, եւ հզոր է այսօր այդպիսի կեցվածքը ներկայացնել որպես իբր թե հասարակության մոլորության հետեւանք կոպիտ դարձած անձնավորության արհամարհանքի արդյունք: Ուրեմն դժվարությունները եղել են առաջին օրերից, բայց Պասկալեւան իր կոչումի բարձրության վրա գտնվելով հպանցիկ է արտահայտվել, գլխավորը համարելով հետեւյալը. «Այսօր Արցախում արարվում է Ձեր պատմությունը, վաղն այն դառնալու է անցյալ: Վաղը դիմելու են արխիվներին' հասկանալու այդ անցյալը, նաեւ եւ ամենից ավելին' պաշտպանելու Ձեր պատմությունը հարձակումներից ու աղավաղումներից: Այսօր արդեն դժվար է պատկերացնել, վաղն ավելի դժվար է լինելու: Իսկ Ձեր կինոարխիվը, վախենամ այնքան էլ հարուստ չլինի: Կուզեի սխալվել: Ճակատագրական պահ է Ձեր պատմության մեջ: Պետք է սթափ լինել' վտանգը ողջ էթնոսի գլխին է կախված»: Իմաստուն խոսքեր, որ կարող էր գրել միայն նա, ով Արցախում տեսել էր իր պատմության ծովացած հային, ազգը պատմության չափումներով:

ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
Ազգային ակադեմիայի էթիկայի
հանձնաժողովի անդամ

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Ճի՞շտ է արդյոք վերլուծում Արտաշես Գեղամյանը

«Ազգ» թերթի 1996 թվականի հունիսի 15-ի համարում հրապարակված ԱԺ պատգամավոր Արտաշես Գեղամյանի «Ճի՞շտ է գործում կենտրոնական բանկը» հոդվածը սկզբից մինչեւ վերջ, շփոթելով կենտրոնական բանկի, կառավարության, վիճակագրության վարչության, Ազգային ժողովի գործունեության ոլորտները, հանրապետության տնտեսական իրավիճակը բացատրում է միմիայն որպես կենտրոնական բանկի գործունեության արդյունք, ընդ որում, չնկատելով ԿԲ կատարած հիմնավոր դերը ՀՀ տնտեսության կայունացման, սղաճի զսպման (ԱՊՀ երկրներից ՀՀ-ում ամենաբարձրն է եղել ամսական միջին սղաճի մակարդակի անկումը) գործում:

Մոնետարիստական տեսությունը ենթադրում է, որ զարգացած շուկայական համակարգում, ազատ մրցակցության պայմաններում, աշխատավարձի եւ գների ճկուն փոխկապակցվածության միջոցով տնտեսությունը միշտ գտնվում է իր բնական զարգացման մակարդակի վրա: Եվ այս հիմքի վրա հիմնվելով էլ, իրոք, մոնետարիստները առաջարկում են դրամական զանգվածի աճը համապատասխանեցնել համախառն ներքին արտադրանքի (ՀՆԱ) իրական աճին: Սակայն, մեր տնտեսությունը, գտնվելով անցումային փուլում, դեռեւս հեռու է զարգացած շուկայական համակարգ եւ զարգացման բնական մակարդակ ունենալուց, քանի որ 1995 թվականի իրական ՀՆԱ-ն հետ կազմում է 1991 թվականի 45.8 տոկոսը, եւ այս պատճառով էլ դրամական զանգվածի աճը կարգավորել վերը նշված մեթոդիկայով, նպատակ ունենալով ամբողջությամբ կանգնեցնել սղաճը, ուղղակի կհանգեցներ տնտեսական աղետի: Այսինքն, նոր զարգացող երկրներում, տնտեսական աճ ապահովելու համար, անխուսափելի է սղաճի որոշակի, բայց կայուն եւ կանխատեսելի մակարդակ:

Չխորանալով տեսության մանրամասնությունների մեջ' ուղղակի բերենք օրինակ. 1994 թ.-ի վերջի դրությամբ դրամական զանգվածը կազմել է 23857.0 մլն. դրամ եւ եթե այն աճեր տնտեսական աճին համապատասխան' 6.9%, ապա կկազմեր ընդամենը 25503.1 մլն. դրամ, 15605.9 մլն դրամով պակաս, քան եղել է: Եվ եթե հաշվի առնենք, որ դրամական զանգվածը աճում է հիմնականում բյուջեի դեֆիցիտի ֆինանսավորման միջոցով, ապա ավելորդ է մեկնաբանել, թե բյուջեի ծախսումների զգալի կրճատումը բյուջետային կազմակերպությունների աշխատողների համար ինչպիսի սոցիալական ծանր հետեւանքներ կունենար: Եվ 1995 թ.-ին դրամական զանգվածի 72.3% աճը պայմանավորված էր 1994 թ.-ի բարձր ինֆլյացիոն ժամանակաշրջանից դեպի մակրոտնտեսական կայունացման փուլ ավելի հարթ ճանապարհով անցնելու պայմանով:

Ինչ վերաբերում է փողի շրջանառության արագության միջոցով առաջացած սղաճին, ապա ակնհայտ է դառնում դրամական զանգվածի եւ փողի շրջանառության արագության հակադարձ համեմատական կապից, որ դրամական զանգվածի աճի զսպման քաղաքականությունը բերում է փողի շրջանառության արագության ուռուցիկ աճի, իսկ 16 մլրդ. դրամի կարճաժամկետ վարկերի ցուցանիշը չի համապատասխանում իրականությանը եւ այն կազմել մոտ 8 մլրդ դրամ: Տոկոսադրույքի 108% մակարդակը բարձր չէ մեր տնտեսության համար, չնայած տարվա վերջում այն իջել է մինչեւ 90%-ի, քանի որ ցածր տոկոսադրույքները բերելով վարկերի նկատմամբ պահանջարկի ավելացմանը, հետեւապես եւ դրամական զանգվածի աճին, կխթանեն սղաճը եւ հնարավոր է նկատվի արդեն իրական (նոմինալ տոկոսադրույք - սղաճ) բացասական տոկոսադրույք, ինչը որ տեղի ունեցավ 1994 թ.-ի առաջին կիսամյակում: Եվ Քեյնսյան ուսմունքում ինվեստիցիաները ֆունկցիոնալ կախվածության մեջ են հենց իրական տոկոսադրույքներից: Այնպես որ, տնտեսագիտական պարզագույն գիտելիքներով վերլուծել տնտեսությունը ուղղակի չի կարելի:

Մեղադրելով ԿԲ կողմից տարվող դրամավարկային քաղաքականությունը' որը չի հիմնվում «բացառապես տեսական այն դրույթների վրա, որոնք ուրվագծել են ժամանակակից տնտեսագիտական մտքի հիմնական դոկտրինները», հեղինակը չի նշում մի երկիր, որը ուրվագծել է այդ տեսություններից որեւէ մեկը, իսկ նշված տեսությունները բավականին հեռու են «ժամանակակից» լինելուց եւ դրանցից ոչ մեկը չի նկարագրել այն իրավիճակը, որում հայտնվել են ԱՊՀ երկրները:

Հոդվածում չեն հիմնավորվում կամ նշվում հետեւյալ ցուցանիշների արդյունքները. ամսական սղաճի 4.8%-ը, գործազրկության աճի 160%-ը, արդյունաբերական արտադրանքի փաստացի անկման 13.4%-ը, արտաքին պարտքի բարձրացման 1.7 անգամը, դրամական զանգվածի աճի տեմպերի 17 անգամ գերազանցումը արտադրության ծավալի իրական աճի տեմպերի (100.6%), 60 մլրդ. դրամի հասնող կորուստները: Անհասկանալի է հեղինակի հետեւյալ արտահայտությունը. «Կենտրոնական բանկն ի վիճակի եղավ իրագործել ընդամենը 39 մլն. դոլարի ինֆլյացիա»: Համեմատելով վերը նշված մտացածին թվերը իրեն հարմար ցուցանիշների հետ հեղինակը հանգում է «տնտեսության իրական վիճակը բնութագրող տվյալների միտումնավոր եւ աննախադեպ կեղծում» անհերքելի եզրակացությանը:

ՀԱՅԿ ԶՈՐՅԱՆ,
ՀԱՍՄԻԿ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հանրապետության 544 խանութներից սկսվել է Միավորված Ազգերի Կազմակերպության Պարենի Համաշխարհային Ծրագրի 1996 թվականի մայիս-հունիս ամիսների համար նախատեսված սննդի բաշխման ծրագիրը 241.317 փախստականների, երկրի ներսում տեղահանվածների ու բնակչության կարիքավոր խմբերի համար: Երկու ամիսների համար նպաստառուների սահմանված սննդի ընդհանուր քանակը կազմում է 2.659.892 տոննա, որից

Ալյուր	1708.750
Բուսական յուղ	262.642
Շաքար	115.400
Ոլոռ	573.100
Ընդհանուր	2.659.892 տոննա

Փախստականներ (երկրի ներսում տեղահանվածների) կատեգորիայում ընդգրկվածներին հատկացվում են հետեւյալ մթերաբաժինները

Ալյուր կամ բրինձ	9.0 կգ
Բուսական յուղ	1,38 կգ
Շաքար	0,6 կգ
Ոլոռ	1,5 կգ

Կարիքավորների կատեգորիայում ընդգրկվածներին հատկացվող մթերաբաժիններն են

Ալյուր կամ բրինձ	9.0 կգ
Բուսական յուղ	1,38 կգ
Շաքար	0,6 կգ
Ձկան կամ մսի պահածո	0,5 կգ

Ծանոթություն: Երեւան քաղաքի, Մասիսի, Կոտայքի, Նաիրիի, Արարատի եւ Աշտարակի շրջաններում փախստականները լրացուցիչ կստանան նաեւ 850 գ (2 ական տուփ) պանրի պահածո:

digitised by A.R.A.R.@

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁ

Ովքե՞ր են այսօր քվեարկում Ռուսաստանում

Նախ, որոշենք, թե ինչ տրամադրություններ են իշխում Ռուսաստանում։ Ռուս հասարակությունն այսօր մի տեսակ նույնացել է ռուս մուժիկին, որը մեծամասնություն է կազմում։ Երբ հասարակությունը որոշակի համոզմունքներով կարող է գնալ ընտրություններին, եւ առաջ քաշած պայմաններով այն կարող է դրսեւորվել առավել ինտելեկտուալաբար, ապա մուժիկը նախապայմանների կարիք չունի, եւ այս ընտրություններին նա կգնա քվեարկելու ոչ թե նրան, ով առավել ինտելեկտուալ եւ պատճառաբանված ժողովրդավարություն է խոստանում, այլ նրան, ով իրեն բնազդներով առավել մոտ է։ Նա զգում է, որ Ելցինի մատնանշած ժողովրդավարությունը որեւէ հատեցնող եզր չունի իր էության հետ, որը չունի հավասարի կամ անհավասարության խնդիր։ Թերեւս Ռուսաստանի ամենաանկանխատեսելի տարրն է նա։ Դատելով Ելցինի մարդկային կերպարից, մուժիկը հիմքեր ունի կարծելու, որ իրեն դավաճանել են։ Նա ուշադրության կարիք ունի, քանզի հստակ չի կարող խոստովանել, թե դա ինչ կարող է խոստանալ նրան։ Այս իմաստով նա Զյուգանովից ունի նույն սպասումները, ինչ որ Ելցինից՝ իր ժամանակին։

Իսկ ի՞նչ էր սպասում նա Ելցինից։ Երբ ընդունենք, որ ժողովրդավարությունն առ այսօր անհասկանալի է նրա համար որպես կատեգորիա, ապա այն իբրեւ սպասելիք պետք է բացառենք։ Եւ այն ամենը, ինչ բխում է դրանից։ Կարծում եմ, որ նրա սպասելիքները սպառվում են իրադարձությունների խոստումնալից որոշակիությամբ։ Քաղաքական դետալներն այս իմաստով նրան չեն մտահոգում, նույնիսկ Չեչնիա՛ն նրա իմացությունից դուրս է, բայց ոչ այն պատճառով, որ տեղյակ չէ այնտեղ ընթացող գործողություններին։ Պարզապես նա որոշակի սպառնալիք չի տեսնում դրանց մեջ։ Գլխավորն այն է, որ նա գիտի, թե ինչ է կատարվում։ Ավելի մանրամասներից նրա քաղաքական նկարագիր-ը չի ամբողջանում, եւ այս մեկը նա կարծես իրավացի է զգում։ Բայց Չեչնիայի հարցով Ելցինը վախենալու քիչ բան կունենար մուժիկից, երբ միայն կարողանար կոծկել արյուն թափվելու հետ կապված մանրամասները։ Այս իմաստով ռուս մարդը շատ ավելի զգայուն է, եւ Ռուսաստանում ըստ էության քվեարկելու է զգայությունը, քան կոնկրետ գիտակցությունը։ Երբ մի ողբերգական լուր ընկավ ռուսի ականջը, ապա դրա հեղինակը սովորաբար թանկ է վճարում։ Այս իմաստով ողբերգության հեղինակը փաստորեն Ելցինն է։

Վերջին հաշվով ռուս մուժիկը կառաջնորդվի իր բնազդով, որը դժվար թե խոսի ժողովրդավարության օգտին, երբ միայն նա դրա տակ կեցության ավելի մեծ խնդիրներ չի դնում, քանզի նա կարիք չունի հավատալու ինքն իրեն (նման խնդիր նրա համար ընդհանրապես գոյություն չունի)։

Վերջապես, ինչ մթնոլորտում են ընթանում ընտրությունները Ռուսաստանում։ Ինչպես մատնանշեցինք, դրանք ոչ այնքան համոզմունքների վրա են հենվելու, որքան հույզերի։

-Երկրորդ, Ելցինյան [illegible]

ցիոն եւ կոմունիստական իմաստով) Ելցին եւ ժողովրդավարություն անվանը հակառակ այն ամենի, որ դրանք իրենց պտուղները չեն տվել, կարող է հակազդվել մի զանգվածի կողմից, որին որքան ընկալելի է դառնում ժողովրդավարությունը, նույնքան պարզ է թվում դրա անպտղությունը։ Նա իր աչքի առաջ ունի արդեն «կոմունիզմ» վեհ գաղափարի խայտառակ անպտղությունը։ Տվյալ դեպքում ոչ ոք իրեն հաշիվ չի տալիս այն բանում, որ մեղքը ոչ թե ժողովրդավարությանն է, այլ Ելցինինը, եւ քվեարկելով առաջինի դեմ, միաժամանակ (թեկուզ առանց դա հասկանալու) արդեն պատճառաբանորեն քվեարկում են ի վնաս Ելցինի։

Երրորդ, գիտակից մյուս զանգվածի համար Ելցինյան ժողովրդավարությունը հակադարձ համեմատական է գոյաբանական խնդիրների արծարծմանը, չնայած առաջին հայացքից մեկը մյուսին լրացնում է, եւ ուրիշ դեպքերում դա շատ տրամաբանական է։ Սա թերեւս իմացաբանորեն ավելի ուժեղ հաշվարկներով առաջնորդվող զանգվածն է, որը հասկանում է ժողովրդավարության անհրաժեշտությունը, բայց նրա արդյունավետությունը վերացական կատեգորիա լինելուց բացի ուրիշ կերպ չի ըմբռնում։

Չորրորդ, հասարակության (չշփոթել ժողովրդի հետ) հակազդեցությունը կարող է ուժեղանալ հենց «ընտրություններ» բառի պատճառով, որովհետեւ այն առնչվում է խոստումներ տալու ժամանակների հետ, եւ իրապես գիտակից մարդուն հենց դա է նյարդայնացնում։ Հասարակության այս տեսակը սովորաբար չի քվեարկում ընդհանրապես։ Մի ուրիշ մասը գիտակցաբար կարող է քվեարկել բարեփոխումների դեմ, որովհետեւ դրանք իրականում ոչ միայն արդյունք չեն տալիս, այլեւ չեն դրվում գործողության մեջ։ Պետք է հավելել, որ Ռուսաստանում շատերն իսկի չգիտեն էլ, թե ինչը ավելի շատ կարիք ունի բարեփոխման։ Հասարակության ծայրահեղ ներողամտությունը, որը սովորաբար դրսեւորվում է ընտրություններից ընտրություններ, այս օրերին գտնում է ազատորեն արտահայտվելու ամբողջական դաշտը, ուր այն արագորեն վեր է ածվում ատելության հենց ժողովրդավարություն ըմբռնման դեմ։

Հինգերորդ, ռուսական տարրի դեպքում ցանկացած դրոշակակիր պետք է ծանրանա հատկապես մուժիկի զգացմունքների վրա, քանի որ դրանք միշտ արտահայտվում են գիտակցության հաշվին։ Վերջինիս համար ժողովրդավարությունը, որ Ելցինյանից արագորեն կարող է փոխվել կոմունիստականի, որովհետեւ դրանց անպտղությունը նույնացնում է հասկացության կատեգորիաները, դրսեւորման չափազանց նեղ շրջանակ ունի։ Ելցինը, այո, լայնացրեց այդ շրջանակը փաստորեն հիմնովին ոչնչացնելով նեղը։ Իսկ մուժիկին այդ անորոշությունը պետք չէր, որտեղ նա ունի ազատություն, բայց չունի այն տնօրինելու հաճույքը։

Այդ նեղ շրջանակը ռուս մուժիկի համար ոչ թե կեցության վիճակ է, այլ բաղձանք, բայց երբ ցանկացած ոք կարող է հաղթահարել բաղձանքը ի տարբերություն կեցության վիճակի, ապա մուժիկի դեպքում ճիշտ հակառակն է։ Ելցինը ավելին չլինելով, քան «մի մուժիկ» (Լեբեդ), շրջանցեց այդ հաշվարկը՝ ինչ-որ տեղ պատկերացնելով դրա հակամուժիկյան հետեւանքները։

Ելնելով այս քննարկումներից, ժողովրդավարությունն իսկապես մեծ ճանապարհ ունի անցնելու Ռուսաստանում, եւ խնդիրն այստեղ սոսկ Ելցինի անձը չէ։ Եւ հենց դա է Ելցինի ողբերգությունը, քանի որ ժողովրդավարության ջատագովի պարտությունը ընտրություններում պայմանավորված է հենց այն անձնավորությամբ։ Թեպետ նույնիսկ կոմունիստները չեն կասկածում, որ Ռուսաստանին ժողովրդավարությունն իսկապես անհրաժեշտ է, ինչքան էլ որ նրանց հաղթանակի հաշվարկը կապված է կոմունիստական կարոտախտը շահարկելու հետ։

ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
Մոսկվա-Երեւան

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Հարցումներ, խարդախություն եւ բլեֆ

Ռուսական մամուլը հեղեղված է գլխավոր ընտրամրցակիցների մտադրությունները քողարկող հայտարարություններով, խաբուսիկ հնարքներով։ Այն ամենով, ինչը արտահայտվում է օտար, բայց շատ խոսուն «բլեֆ» բառով։ Սուտ ու էժան խարդախություններից առանձնանում են երկրորդ փուլի հնարավոր ելքի գիտական, անաչառ կանխատեսումները։ Ռուսաստանի ռազմավարական կենտրոնի վերջին տվյալների համաձայն, առաջիկա ընտրություններում Ելցինը կստանա ընտրություններին մասնակցածների ձայների 45 տոկոսը, նրա օգտին կքվեարկեն Լեբեդի եւ Յավլինսկու էլեկտորատների, համապատասխանաբար, 30 եւ 45 տոկոսը։ Զյուգանովը կստանա ռեալ ընտրաձայների 45 տոկոսը։ Նրան կտա իր ձայնը Ժիրինովսկու էլեկտորատի 28 տոկոսը։

Կենտրոնի տնօրեն Օլշանսկու խոսքերով, երկրորդ փուլում ընտրողների մասնակցությունը պակաս ակտիվ եւ 20 տոկոսով ցածր կլինի առաջին փուլից։ Այդ թիվը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին։ Հիշենք, որ նախագահական ընտրությունների առաջին փուլին մասնակցել էր ընտրական իրավունք ունեցողների շուրջ 70 տոկոսը։ Պահի դժվարությունների թվում նա առանձնապես կարեւորեց երկրում նախագահական ընտրությունների անցկացման փորձի բացակայությունը։

Ռուսաստանի մամուլը պարբերաբար անդրադառնում է զանգվածային հարցումների արդյունքների հավաստիության, դրանց նկատմամբ վստահության հարցերին։ Նշվում է, որ հնարավոր չէ առարկել հարցումների խիստ բարձր հավաստիությունը։ Քանի որ ընտրողների տրամադրությունները եւ ակնկալումները ենթակա են պարբերական փոփոխությունների։ «Իզվեստիա» թերթը վկայակոչում է հետեւյալ հայտնի փաստը. հանրահայտ Գելափի հարցումների համաձայն 1975 թ. Քարտերին պաշտպանում էր ընտրողների միայն 3 տոկոսը, իսկ մեկ տարի անց նա ընտրվեց նախագահ։

Առհասարակ, տարակույս է հարուցում, որ չնայած հարցումների գիտական, անաչառ մեթոդների առկայությանն, այնուամենայնիվ, դրանց արդյունքները հավաստի ու ճշգրիտ չեն։ Հատկապես դա ակնառու է քաղաքական հարցումների արդյունքների մեջ, որոնք պայմանավորված են կոնյունկտուրային, վաղանցիկ նկատառումներով։ Ի տարբերություն անաչառ հարցումների, դրանք բացառապես օգտագործված են ընտրողների վրա ճնշում գործադրելու, նախագահության այս կամ այն թեկնածուի գունազարդարված ընտրանկարները վերահսկելու նպատակով։ Լայն հասարակայնությանը ներշնչվում է կարծիք, թե ինչ մատուցվում է, համապատասխանում է իրականությանը։ Պարզ ասած, նման հարցումներն օգտագործվում են ընտրազանգվածին ապակողմնորոշելու, այս կամ այն թեկնածուի կողմը ներգրավելու համար։

Չնայած այս ամենին, հարցումները, այնուամենայնիվ, որոշ ճշգրտությամբ արտացոլում են ընտրական ներկայիս պատկերը, դրանով անմիջականորեն ազդում են ընտրողների վարքի, թեկնածուների հեռուստաելույթների նոր շեշտադրումների վրա։ Նա, ով այն համոզմանն է, որ ներկայիս փուլում Ելցինի եւ Զյուգանովի մարտավարությունները հիմնվում են գաղափարների վրա, հավանաբար երբեք չի դիտում հեռուստացույց։ Ռուսաստանի հեռուստատեսությունը ոչ միայն որոշակի տոնայնություն է հաղորդում ընտրությունների ներկայիս փուլին, կարգավորում նրա դիրքը, այլեւ ստեղծում է այս փուլի հանգուցային դաշինքը։ Ելցինի օգտին քաղաքական գովազդի հաջողված դրվագներից կարելի է համարել հունիսի 27-ի «Չաս պիկ» հաղորդումը, որի հյուրն էր կինոռեժիսոր եւ դերասան Ռ. Բիկովը։ Համոզիչ հնչեց նրա այն միտքը, թե «հնարավոր չէ ընտրություն մեռածի եւ կենդանու միջեւ»։ Նրանք, ովքեր կարծում են, թե հին իշխանության վերադարձով կգան հին ժամանակները, չարաչար սխալվում են։ Պարզապես, «...այլեւս չկան այդ մարդիկ»։ Զյուգանովի օգտին քաղաքական գովազդի հաջողված նմուշ կարելի է համարել ռուս դրամատուրգ Ռոզովի հունիսի 28-ի դիմումը ընտրողներին, որտեղ նշեց. «Զյուգանովի մեջ ես տեսնում եմ ոչ թե համայնավարին, այլ, ավելի շատ, սոցիալ-դեմոկրատին»։ Այնուհետեւ ավելացրեց, որ թեկնածուներից ոչ մեկն էլ չունի կախարդական գավազան, որով հնարավոր լիներ դուրս գալ Ռուսաստանի համար գերծանր այս վիճակից։ Վերջացրեց կոալիցիոն կառավարության ստեղծելու կոչով, երկրորդ փուլի ելքը համեմատելով «անարյուն Ստալինգրադի հետ»։

Տպավորություն է ստեղծվում, որ կոալիցիոն կառավարության գաղափարը լայն ժողովրդականություն է վայելում գլխավոր մրցակիցների ճամբարում։ Հունիսի 28-ին գեներալ Լեբեդը հանդես եկավ սենսացիոն հայտարարությամբ։ Նա ասաց, որ ընտրություններից հետո կստեղծվի կոալիցիոն կառավարություն։ Պահի գլխավորն է ապահովել ընտրողների լայն մասնակցությունը, շեշտը դնել նրանց վրա, ովքեր դեռեւս չեն կողմնորոշվել։ Ովքեր ներկայացնում են ամբողջական ընտրազանգվածի, այսպես կոչված, ճահիճը։

ՄԱՆՈՒԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Զյուգանովը խոստանում է ձեռք չտալ եկեղեցուն

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆ-ՊՐԵՍ։ Ժողովրդա-հայրենասիրական դաշինքից Ռուսաստանի նախագահության թեկնածու Գենադի Զյուգանովը Պետական դումայում հանդիպում է անցկացրել ռուս ուղղափառ եկեղեցու հոգեւորականության եւ ուղղափառ հասարակայնության հետ։ Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, հանդիպման ժամանակ նախագահող ագրարային կուսակցության առաջնորդ Միխայիլ Լապշինի խոսքերով, միջոցառումը նպատակ է ունեցել «պարզաբանելու ժողովրդա-հայրենասիրական դաշինքի դիրքորոշումը ռուս ուղղափառ եկեղեցու նկատմամբ»։

ՀԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

Նախկին ոխերիմ լրտեսները իրար վերագտան Սոչիում

Նախանցյալ շաբաթ Սոչիում տեղի ունեցավ խորհրդային քարոզչական ֆիլմերի հետաքրքիր փառատոն։ Սակայն սեւծովյան ծովափնյա այդ քաղաքում փառատոնի օրերին խոսակցության նյութը ֆիլմերը չէին, այլ սառը պատերազմի լրտեսական 3 հսկաների հանդիպումը՝ Մարկուս Վուլֆը, որ նախկին Արեւելյան Գերմանիայի լրտեսական ցանցի շեֆն էր, Պիտ Բագլին, որը ամերիկյան CIA-ի խորհրդային բաժանմունքի պետն էր 60-ական եւ 70-ական թթ., եւ Սերգեյ Կոնդրաշեւը, որ նախկին ԿԳԲ-ի գեներալ է։ Շատ սիրալիր... բարեկամների հանդիպումը, ասում են ականատեսները։ Նույնիսկ Բագլին Վուլֆին մի պահ կոչել է «իմ հին ընկեր» [illegible]

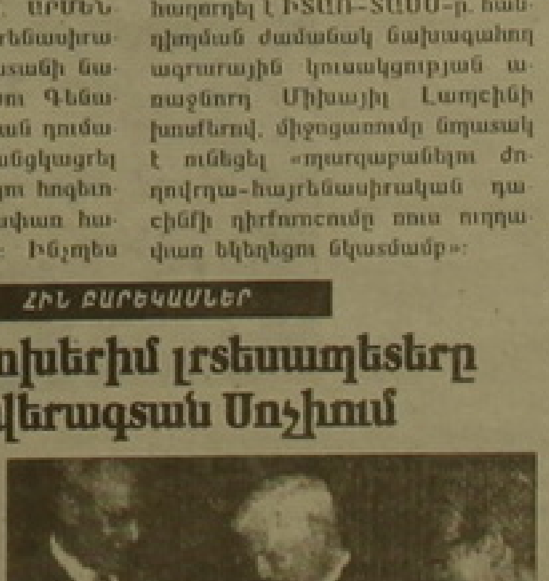

Արեւմուտքի գործարարները վստահում են Ելցինին

Դեռ Ռուսաստանի ընտրություններից առաջ բորսաներում տեղի էին ունենում որոշակի տեղաշարժեր։ Մարտ ամսից ռուսական խոշորագույն ընկերությունների բաժնետոմսերի գներն արագորեն աճում են։ Վերլուծաբանները դա կապում են այն բանի հետ, որ ռուսաստանցի եւ արտասահմանցի ներդրողները հավատում են Ելցինի հաղթանակին։ Օրինակ, «Լուկօյլի» բաժնետոմսերը մարտի 19-ին արժեին 4 դոլլար 8 սենթ, իսկ այսօր՝ 10 դոլլար 50 սենթ։ Միայն անցյալ շաբաթ «Սուրգուտնեֆտեգազի» բաժնետոմսերի արժեքն աճեց 65 տոկոսով։ Նավթային հսկա ընկերություններից բացի, թեեւ ոչ այնքան արագ, բարձրանում են «Մոսէներգոյի», Սանկտ Պետերբուրգի հեռախոսացանցի, ԳՈՒՄ-ի, «Կամազի» եւ «ԳԱԶ»-ի բաժնետոմսերը։ Բորսաներում սակարկությունը հատկապես լավ ընթացք ստացավ այն հայտարարություններից հետո, թե Կորժակովը, Բարսուկովն ու Սոսկովեցը հրաժարական են տվել եւ ստեղծվել է Ելցին-Լեբեդ կոալիցիա։ Հենց նույն օրը Մոսկվայի բորսայում գործարքների ընդհանուր գումարը կազմեց 124 միլիոն դոլլար՝ մարտ ամսվա 3 միլիոնի դիմաց։ Այս ամենը ցույց է տալիս, որ թե Արեւմուտքում եւ թե Ռուսաստանում գործարար մարդիկ հավատում են Ելցինին եւ ոչ թե Զյուգանովին։ Չնայած այն բանին, որ Զյուգանովը օտարերկրյա ներդրողներին պաշտպանություն է խոստացել Ռուսաստանում, Արեւմուտքում հիշում են, թե Լենինը նույնպիսի խոստումներից եւ «բազմակացութաձեւ» տնտեսության վերաբերյալ հայտարարություններից հետո ինչպես վարվեց արտասահմանյան ընկերությունների հետ։

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

[illegible]

Նրա երգերը զարդարեցին մեր առօրյան

Հայ երգի վարպետ Խաչատուր Ավետիսյանի հիշատակին

[illegible]

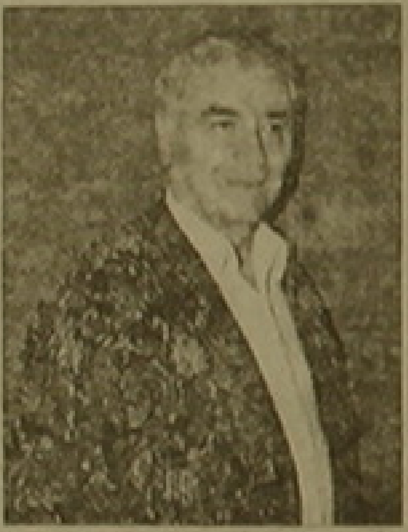

[illegible]

ԱՐԱՄ ՍԱՐՅԱՆ

Այսօր հունիսի 29-ին, ժ. 12-14, Արամ Խաչատրյանի համերգային մեծ դահլիճում՝ հրաժեշտի հոգեհանգիստ։ Թաղումը ժամը 14-ին, նույն տեղից։

ԿՈՐՈՒՍՏ

Նկարիչը վերջին ցուցահանդես չունի

Քաղաքում տարին դեռ չբոլորած՝ այս արվեստագետը հրաժեշտ տվեց բնությանը եւ աշխարհին։ Մեկ շաբաթ առաջ հանկարծակի վրա հասած կաթվածը դաժան դարձավ հիվանդանոցային անգիտակից գոյության։ Միայն [illegible] էր կենդանության

նկարներ արձանագրում։ Այնինչ, բոլորը մի քանի օր առաջ խոսում էին աշնանը բացվելիք ցուցահանդեսի մասին։ Պատրաստվում էր...

Ուրա՞ն անավարտ կտավներ եւ գաղափարներ մնացին այն փոքրիկ մութ սենյակում, որտեղ աղոտում եւ ստեղծագործում էր Սամվել Ստեփանյանը։ Այդ մութ սենյակից բավական է դուրս հանել ցանկացած կտավ, եւ այն դառնում է լույս, գույն, աշխարհ։

Երկրները ճանաչեցին եւ գնահատեցին այս փոխաձարծին, բայց գերիշխ[illegible] արվեստագետին։

Նկարիչը վերջին ցուցահանդես չունի, նա ունի սկիզբ եւ ոչ ավարտ։

Այսօր Սամվել Ստեփանյանի կտավները աղոտում են նկարոցում, [illegible] Հայաստանում։ [illegible] բացատրել՝ [illegible], թե նա գտնում էր, որ Հայաստանն իր մեջ է եւ նա՝ միաժամանակ Հայաստանի մեջ։ Բնության ծառայն երբեք չէր հոգնեցնում Սամվելին։ Վերջին հանդիպման ժամանակ նա փորձում էր բացատրել այն, ինչի վրա աշխատում էր. «Դա բնությունն է գնդի տեսքով, դա անխախտ՝ մեր խնացած ուղղոն չէ, այլ՝ պարզապես աշխարհն է։ Մեր այժմյան բնության ցանկացած հատված դառնում է երկիր մոլորակ»։

Սամվել Ստեփանյանն այն արվեստագետներից էր, որը չէր գոհանում հասած բարձունքներից։ Կարծում էր, թե նա արդի հայ աբստրակցիոնիստների մեջ լավագույնը ճանաչվելուց հետո չպետք է փոխեր նկարելաոճը (ինչպես շատերը իրենց պահելու համար արվեստագետից դառնում են արհեստավոր)։

Կտրուկ փոխելով իր հեղինակած աբստրակցիան, ֆորմալիստական արվեստի էությունը թողեց նույնը՝ չդավաճանելով ինքն իրեն, նոր ուղիներ ծնել բերելով, պարզ հասարակ բնապատկերների մեջ ներթափանցեց մինչեւ զարմանալին՝ արարչականը։

Նա իրեն զգում էր բնության մասնիկ, որը պայքարի էր դուրս եկել խավարի դեմ։

[illegible]

Սամվել Ստեփանյանի հոգեհանգիստն այսօր՝ ժամը 18-ին, նկարչի տանը (հասցեն՝ Երեւան, Շահումյան երթ., Զանգուի փողոց 17)։ Թաղումը՝ վաղը, ժամը 14-ին, նույն տեղից։

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Այն, ինչ չեն կարող անել փորձառու քաղաքագետները, կարող են անել երիտասարդները»

Ստորագրվեց երիտասարդության համագործակցության հայ-վրաց համաձայնագիր

Երեկ ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության եւ Վրաստանի երիտասարդության հարցերի պետական դեպարտամենտի միջեւ ստորագրվեց համաձայնագիր։ Վերջինս առաջին փաստաթուղթն է երկու երկրների երիտասարդության հարցերի շուրջ կնքված համագործակցության։ «Փաստաթղթով վավերացնում ենք բարեկամության, եղբայրության այն զգացումները, որ գոյություն ունեն 2 ժողովուրդների միջեւ», մշակույթի նախարարությունում հրավիրված ասուլիսին հայտարարեց ՀՀ մշակույթի առաջին փոխնախարար Անելկա Գրիգորյանը։ ՀՀ երիտասարդության հարցերի փոխնախարար Միհայել Սամորոցյանը նշեց, որ իրավական հիմքեր ունեցող այդ փաստաթուղթն ապագայի համար կարեւորագույն նշանակություն կունենա։ «Այսօրվա ակտիվ երիտասարդները վաղվա մեր լիդերներն են, եւ երկու հարեւան երկրների հարաբերությունների ապագայում նրանք են որոշելու»։

«Այն, ինչ չեն կարող անել փորձառու քաղաքագետները, կարող են անել երիտասարդները», ասաց Վրաստանի երիտասարդության հարցերի պետական դեպարտամենտի նախագահ Նիկա Նիկոլոզիշվիլին։ Նա իր ուրախությունը հայտնեց, որ կնիքվող առաջին համաձայնագիրը Հայաստանի հետ է, մի երկիր, որի պետական համալսարանում 1986-87-ին ինքը սովորել է դասընթաց, այնուհետ ծնողները ուսումնասիրել Մաշտոց Մատենադարանում։ Նա տեղեկացրեց, որ առաջիկայում նախատեսվում են պատմամշակութային հուշարձանների վերականգնման համատեղ աշխատանքներ, երիտասարդ ստեղծագործողների մասնակցությամբ մշակույթի օրերի կազմակերպում Թբիլիսիում ու Երեւանում եւ այլն։ Ներկայումս դեպարտամենտն իրականացնում է «Կովկասյան սոսնց համաձայնությունների» ծրագիրը, որի շրջանակներում հուլիսի 18-21-ը Բաթումում կանցկացվի «Երիտասարդներն հանուն Կովկասում խաղաղության» համաժողովը։

Պարոն Նիկոլոզիշվիլին տեղեկացրեց, որ երիտասարդների համագործակցության հարցով համաձայնագրերը կկնքվեն աշնանը՝ Ադրբեջանի հետ, այնուհետ Ռուսաստանի Դաշնության, Ուկրաինայի, մերձբալթյան հանրապետությունների, ինչպես նաեւ Չեխիայի, Գերմանիայի եւ եվրոպական այլ երկրների հետ։

[illegible]

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանի դեսպանությունը բանգարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ [illegible]

Նվիրատվություններ՝ պատմության թանգարանին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ [illegible]

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Բացվեց «Ծայր 96-ը»՝ թանգարանային փոշուց հեռու արժեքներով

[illegible]

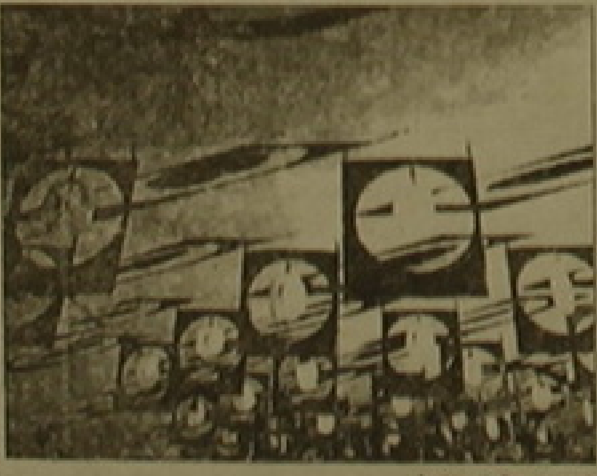

Վահրամ Գալստյան

[illegible]

Ա. Հ.

Եվրամիությունը 100 հազար էկյու հատկացրեց «Ֆենիչեի» վերականգնմանը

Եվրամիությունը 100 հազար էկյու (130 հազար դոլար) է հատկացրել այս տարեսկզբին Վենետիկում այրված «Ֆենիչե» հանրահայտ օպերային թատրոնի արագ վերականգնման նպատակով։ [illegible]

«ԵՎՐՈՊԱ»

ԱՐՎԵՍՏ ԵՎ ԱԶԳ
ԹԱՏՐՈՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՐԳԻԱ ԿԻՆՈ
ԱՐՎԵՍՏՆԵՐԻ ԵՎ ՍԵՐՈՒՆԴՆԵՐԻ ԽԱՉՄԵՐՈՒԿ.
ՀՊԱՆՉԻԿ ԹԱՏՐՈՆ
ՇԱՐՔԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆ
ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆԻ
ՄԵԿ ԴԵՐԱՍԱՆԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ
«ՌՈՒՍԱ I. ԽԵՆԹ ԱՐՔԱՅԻ ՄԵՆԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ»
Հունիսի 29-ին, ժամը 16-ին
Մաշտոց 48, «ԱՐՎԵՍՏ» ամսագրի ցուցասրահ

digitised by A.R.A.R.@

ՄԵՐ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐԸ

Լեոնիկ Պապյան. «Զգտելու եմ չեմպիոն դառնալ»

Ինչպես մոտենում են 26-րդ օլիմպիական խաղերը, այնպես բորբոքվում են նախաօլիմպիական կրքերը, հատկապես այն մարզիկների մոտ, ովքեր մեծ ջանքերով կարողացան «տանել» «Ատլանտա-96»-ի ուղեգիրը: Այսօր տենդագին մարզումներով է սպառում հայ բռնցքամարտիկների օլիմպիական քառյակը՝ Նշան Մունչյանը, Միհրան Ղազարյանը, Արթուր Գեւորգյանը եւ Լեոնիկ Պապյանը: Հերթական մարզումներից մեկի ժամանակ զրուցեցինք վերջինի՝ Լեոնիկ Պապյանի հետ... Մարզական բեղմնավոր ուղի է անցել 51 կգ քաշային կարգի բռնցքամարտիկը (մարզիչ՝ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Վարդգես Քարտաշյան): Եղել է Հայաստանի բազմակի չեմպիոն, ԽՍՀՄ ժողովուրդների սպարտակիադայի երրորդ մրցանակակիր, միջազգային կարգի սպորտի վարպետի նորմաները լրացրել ԱՄՆ-ում կայացած մասյային հանդիպման ժամանակ եւ ԽՍՀՄ առաջնություններում, մինչեւ երազել օլիմպիական բարձունքները նվաճելու մասին: 1993 թ. սկսվեց նրա հաղթարշավը: Այդ տարվա եւ 1995 թ. աշխարհի առաջնություններում գրավել է 5-րդ տեղը: Հասուն հրավերով անցյալ տարի մասնակցեց Ռուսաստանի Դաշնության բռնցքամարտի 100-ամյակին նվիրված մրցաշարին, սահեց առաջին մրցանակ: 1996 թ. սկզբին Դանիայում կայացած եվրոպայի առաջնությունում 5-րդն էր: Ահա այն մարզական ճանապարհը, որը Լեոնիկ Պապյանին դարձեց Ատլանտայի օլիմպիական ուղեգիր:

– Լեոնիկ, ո՞րն է քո մարզական ամենահիշարժան օրը:

– 1984-ին էր: [illegible]

– Այո: [illegible]

– Ի՞նչ նվեր կբերես նրան Ատլանտայից եւ ի՞նչ ուրախալի անակնկալ կմատուցես ինձ ինքդ...

[illegible]

– Օլիմպիադայից առաջ չլսված խոսքերիդ ասե՞ս...

[illegible]

ԳԱՐԵԳԻՆ ԴԱՐԲԻՆՅԱՆ

Նախկին Հարավսլավիայի ժողովուրդները մրցապարեզներում

Քաղաքականության թաժանածը սպորտը դժգոհ կարողանա՞ արդյոք միավորել: 1994 թ. ձմռանը Լիլլեհամերի ձմեռային օլիմպիադայի բացման հանդիսությունների ժամանակ միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը պատերազմող ազգերին կոչ էր արել [illegible] Հարավսլավիայի միացյալ թիմը Լոզանում (Շվեյցարիա) խաղաց շվեյցարական մի թիմի դեմ (Լոզանը ՄՕԿ-ի նստավայրն է): Հարավսլավիայի միացյալ թիմը փայլուն խաղաց: Բայց մեկ խաղով հնարավո՞ր է արդյոք մոռանալ [illegible]

[illegible]

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՑԱՆՑ

Բարսելոնի Հակոբյանը Բարսելոնն սկսեց հաղթանակներով

Բարսելոնի արվարձաններից մեկում մեկնարկել է միջազգային խոշոր մրցաշար, որտեղ առաջին անգամ Հայաստանի չեմպիոնի դերում, մեր երկրի առաջնության ավարտից մի քանի օր անց եղել է ունենում գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը: Շվեյցարական մրցակարգով ընթացող մրցաշարին մասնակցում են 80 շախմատիստներ, որոնցից 20-ը գրոսմայստերներ են:

Հակոբյանը մրցաշարն սկսեց միջազգային վարպետների նկատմամբ տարած երկու վստահ հաղթանակներով: Հայաստանի չեմպիոնը նախ սպիտակներով պարտության մատնեց հոլանդացի Կիկ Լանգեւեգին, ապա սեւերով՝ գերմանացի Մաթիաս Ռոդերին: Երկու տուրից հետո Վլադիմիրը առաջատար գլխավորող մասնակիցներից մեկն է:

Մինչեւ մրցաշարի ավարտը շախմատիստները դեռ պետք է անցկացնեն յոթական հանդիպում: Երրորդ տուրում Հակոբյանը սպիտակներով խաղում է բուլղարացի գրոսմայստեր Վլադիմիր Դիմիտրովի հետ:

Վ. Հ.

ՖՈՒՏԲՈԼ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ

ՀՀ հավաքականը հաղթեց Պարագվային

Մենք արդեն անդրադարձել ենք, որ ՀՀ ֆուտբոլի ազգային հավաքականը նոր գլխավոր մարզիչ Խորեն Հովհաննիսյանի գլխավորությամբ մեկնել է մրցաշրջագայության Լատինական Ամերիկա: Մեր թիմը Պերուից տեղափոխվեց Պարագվայ եւ 2-րդ ընկերական հանդիպումն անցկացրեց [illegible]

[illegible]

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Լոնդոն

ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԱՎԱԹ-2002

Ֆուտբոլը կարող է բարեկամացնել Ճապոնիային եւ Կորեային

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Վաշինգտոն

Դժվար է մրցակից երկրներից մեկին ուրախացնել առանց միաժամանակ մյուսին վիրավորելու: Նման դեպքերում հարկավոր է համեստ բերել դիվանագիտական ճկունություն: Ցյուրիխում ընդունված իր վերջին որոշմամբ ՖԻՖԱ-ն դրսեւորեց այդպիսի դիվանագիտական հմտություն, վճռեց, որ դրսեւորեց դրանց կազմակերպումը:

Սակայն մասնագետների կարծիքով, խաղերի կազմակերպումը, ընդհանրապես, դժվարանում է: Խոսքը նախ եւ առաջ հեռուստատեսային պայմանագրերի հովանավորների, մարկետինգի մասին է: Կորեացիները եւ ճապոնացիները կկարողանա՞ն արդյոք ծառայել ... Հարցը լուրջ է, քանի որ ճապոնացիները որոշես բարձր [illegible]

[illegible]

undp

ՀՀ տարածքում գրանցված բոլոր ոչ-առեւտրական, մասնավոր, կառավարական եւ կրթական նախաձեռնողների կազմակերպություններին

[illegible]

ԹԵԹԵՎ ԱԹԼԵՏԻԿԱ

Գվեն Թորենսը Ատլանտայում իր տանն է

Ամերիկուհի արագավազորդուհի Գվեն Թորենսը՝ Բարսելոնի 1992 թ. օլիմպիադայի կրկնակի ոսկե մեդալակիրը, այդ օլիմպիադայից պատմաննել է [illegible] 100 մետր վազքավազությունում նա գրավեց 4-րդն էր եւ իրենից առաջ էր թողել Դեւերսին, Կուպպերսին եւ Պրիվալովային: [illegible]

...նելու մրցակցուհիների համար: Հունիսի 12-ին լրացավ նրա 31 տարին: Նա ձգտում է հուլիսի 27-ին օլիմպիական մարզադաշտում 100 մետր վազքավազության մրցումներում իր անունը տեսնել ցուցատախտակի առաջին տեղում:

Արդեն յոթ տարի է, ինչ Գվեն Թորենսը ապրում է այդ օրվան եւ անդադար մարզվում է: [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հեսֆեր

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գեներալ Լեբեդը՝ Կրեմլի երկրորդ դեմք

Արեւմուտքը՝ Բորիս Ելցինին հանգիստ չտվող մղձավանջի եւ Ալեքսանդր Լեբեդի մի հոգանոց կուսակցության մասին

Իտալական «Էսպրեսո» հանդեսն անդրադարձել է Թուրքիայի հանդեպ ունեցած Բորիս Ելցինի վերաբերմունքին. «Ասում են, որ նախագահ Ելցինին հանգիստ չտվող մղձավանջ է հետադիմում մահմեդական Թուրքիան, որն իր հեղափոխական կոչերով կրկին է բորբոքում ոչ միայն նախկին ԽՍՀՄ-ի մահմեդական հանրապետություններում, այլ նաեւ անկայունություն է ստեղծում հենց Ռուսաստանի քաղաքական իշխանություններում. Վոլգայի եւ Ուրալի միջեւ ընկած ողջ տարածքում Թաթարստան, Բաշկիրիան եւ Թաթարստանը, որտեղ բնակչությունն առանց այն էլ հոսում է նույն Թուրքիային եւ իր համակրանքները չի թաքցնում: Առայժմ նրանք ինքնավարության կարգավիճակ են ստացել Ռուսաստանի ղեկավարության կազմում, սակայն Թուրքիայի հետ մերձենալու եւ նրա ղեկավար դերին ենթարկվելու ձգտումն անկասելի է թվում հենց այն պատճառով, որ Ռուսաստանի ներսում մահմեդականներն իրենց որպես ազգայնականների կողմից ճնշված կրոնական փոքրամասնություն են զգում», հայտնում է «Էսպրեսոն»: Իսկ Փարիզում լույս տեսնող «Ինթերնեշընըլ հերալդ թրիբյունը» լավված է ներկայացնել գեներալ Ալեքսանդր Լեբեդի Ռուսաստանի քաղաքական բարձունքներ նվաճելու պատմությունը: «Երբ այս տարվա հունվարին Ռուսաստանի նորընտիր խորհրդարանն իր 1 նիստը գումարեց, քչերի կողմից լսված եւ միայնակ Ալեքսանդր Լեբեդը ստորակարգի դեր էր զբաղեցնում Դումայի միջանցքներում, վկայում է «Ինթերնեշընըլ հերալդ թրիբյունը»: Այն ժամանակ նա ոչ հստակ քաղաքական հայացքներ ուներ, ոչ դաշնակիցներ եւ ոչ էլ աջակցողներ: Լեբեդը կուսակցություն ուներ միայն, որը մի մարդուց էր բաղկացած՝ հենց իրենից: 46-ամյա գեներալն այսօր, շատերի կարծիքով, Կրեմլի II առաջին նշանակալից դեմքն է եւ նույնիսկ դարձել է, երբ դասել Ելցինի ուժեղ աջակցություններից, այսօրվա նախագահի հետ: Լեբեդին իսկույն եւեթ հավաքվեց նախագահի կամքի ենթակայության կառավարի, ժողովրդավարության երաշխավորի եւ զանգվածային լրատվության միջոցների դերը: Եւ այդ ամենը մի մարդու, որն ընտրությունների առաջին փուլում ձայների 14,5 տոկոսն է ստացել: Եւ այժմ ուժեղ առաջնորդի հատկություններով օժտված քաղաքական նոր գործչի այդպիսի անսպասելի հայտնությունից հետո ավելի ու ավելի շատ մարդիկ են սկսում հարցնել. իսկ ո՞վ է նա, գեներալ Լեբեդը: Ի՞նչ ուժեր է ներկայացնում եւ ինչպե՞ս կազդի Ռուսաստանի ապագա զարգացման վրա», իր հերթին հարցնում է «Ինթերնեշընըլ հերալդ թրիբյունը»: Ի դեպ, շաբաթ օրը Вести ռուսաստանյան հեռուստածրագիրը հայտնեց, որ Ռուսաստանի ԱԽ-ի նոր ղեկավար Ալեքսանդր Լեբեդի առանձնասենյակում կախված է միայնակ գայլ պատկերող նկար: Ըստ երեւույթին, դա գեներալի խորհրդանիշն է: Ալեքսանդր Լեբեդի մասին է գրում նաեւ [illegible] լույս տեսնող «Նոյցայթ» հանդեսը: «Առաջներում, երբ Ռուսաստանում կոմունիստների իշխանության վերադարձն էր թվում I խնդիր, ապա մեծագույն հանելուկն այժմ ռուսաստանյան Պինոչետ դառնալու թեկնածու պաշտոնաթող գեներալ Ալեքսանդր Լեբեդն է: Պատահական չէ, որ համաշխարհային մամուլը նրան «չմշակված ալմաս» է անվանում: Իր նշանակումից հետո անցած 10 օրերի ընթացքում իսկ, ռազմաստային խաղերում հմտացած Կրեմլի տերերի հետ վարվող բանակցություններում Լեբեդն անմիջապես իրեն որպես կոշտ գործընկեր դրսեւորեց: Եւ անգամ այժմ էլ է երեւում, որ թե Ելցինը, եւ թե Չեռնոմիրդինը գեներալի ընկերակցությամբ իրենց այնքան էլ վստահ չեն զգում: Թեեւ ի դեպ, եւ Անվտանգության խորհրդի վերակազմավորումը եւ զորքերի իրական տարհանումը Չեչնիայից եւ պաշտպանության նախկին նախարար Պավել Գրաչովի շրջապատի մի խումբ գեներալների պաշտոնանկ անելը նույնիսկ վաղուց արդեն հասունացած միջոցառումներ էին: Սակայն ի՞նչ կլինի հետո: Նախագահի նոր օգնականն ունի՞ արդյոք ռազմավարական կարողություններ եւ եթե ունի, ինչպե՞ս պետք է դրանք իրականացվեն», հարցնում է հանդեսը: «Աշխարհն այսօր հետաքրքրությամբ հետեւում է իրադարձությունների զարգացմանը Կրեմլում, ինչից բխում է, որ ավելի շատ բան է կախված, քան նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլից», համարում է «Նոյցայթ» հանդեսը:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՏԱՐԱԾՔ

Չորս սպանված, 24 վիրավոր Նալչիկում ռումբի պայթյունից

ՄՈՍԿՎԱ, ՆՏ-DPA. Ներքին գործերի լրատվական ծառայությունը հայտնել է, որ չորս մարդ սպանվել եւ 24 մարդ էլ վիրավորվել է ուրբաթ օրը Կաբարդինո-Բալկարիայի մայրաքաղաք Նալչիկում, երբ ռումբ է պայթել մի ավտոբուսում: Միայն ավտոբուսի շասսին եւ ածխացած նստարաններն էին մնացել Նալչիկի ծայրամասում տեղի ունեցած պայթյունից հետո: Ավտոբուսը պայթել է շարժվելու պահին: Պաշտոնյաների ասածով պարզ էր, որ վնասվել է կողքին կանգնած եւս մի դատարկ ավտոբուս: Հանրապետության ներքին գործերի նախարար Խաչիմ Շոգենովը հաստատել է, որ պայթյունը դիտվել է որպես բռնության ահաբեկչական գործողություն: Պարզ չէ, թե արդյո՞ք հարձակումը քաղաքականապես հիմնավորված էր:

Ուկրաինայի խորհրդարանը ընդունեց երկրի նոր Սահմանադրությունը

ԿԻԵՎ, 28 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Ուկրաինայի Գերագույն խորհրդի պատգամավորները ձայների մեծամասնությամբ հաստատել են երկրի նոր Սահմանադրությունը: Նոր Հիմնական օրենքի ընդունումը ձգձգվել է հինգ տարի: Օրենսդիրներն ու նախագահը տարբեր կերպ են դիտել իշխանության ճյուղերի միջեւ լիազորությունների բաժանումը: Սոցիալիստներն ու կոմունիստները ուժերով դեկլարատիվ մեղադրել են այն բանում, որ «Սահմանադրությունը գրվում է Կուչմայի թելադրանքով»: Նախագահը փոխզիջման է գնացել, հրաժարվելով իր պաշտոնական մի շարք դրույթներից: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, նախագահական եւ խորհրդարանական ծառայությունները հինգշաբթի օրն աշխատել են մինչեւ ուշ գիշեր, համաձայնեցնելով Հիմնական օրենքի նախագծի վիճելի հոդվածները: Ինչպես նշել է Լ. Կուչման Սահմանադրության հաստատումից հետո, արդյունքը ցույց է տվել, որ «կրիտիկական պահերին հաղթում է իմաստությունը, իսկ պատգամավորները ապացուցել են, որ արժանի են կրելու խորհրդարանում ուկրաինացի ժողովրդի ներկայացուցիչների անունը»:

Միջազգային ուժերը Բոսնիայում կմնան մինչեւ վերջնական կայունացում

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ, 28 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Համաձայնագրի կատարման միջազգային ուժերը Բոսնիայում եւ Հերցեգովինայում կմնան այնքան ժամանակ, քանի դեռ քաղաքական եւ տնտեսական իրադրությունն այնտեղ չի կայունանա եւ չի վերացվել մարտական գործողությունների վերսկսման սպառնալիքը: Այսպիսին եզրակացության է հանգել Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը: Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի ամառային նստաշրջանում ընդունվել է բանաձեւ, որի մեջ մտահոգություն է արտահայտվում Բոսնիայի հանրապետության կարգավորման դեյտոնյան համաձայնագրերի հումանիտար հարցերի իրականացման ձգձգումների կապակցությամբ:

ԱԿՆ

սուրիստական ֆիրման

հրավիրում է ուղեւորության կենտրոնական Եվրոպա, ուղիղ չվերթով:

1. ՊՐԱՀԱ — հուլիսի 15-ից 19-ը
2. ՎԻԵՆՆԱ — հուլիսի 15-ից 19-ը

Ապահովվում են վիզաները եւ սպասարկումը:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 53-15-00

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱԶԱՏ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

հայտարարում է ընդունելություն

Ուսուցման ընթացքում հատուկ ուշադրություն է դարձվում փիլիսոփայությանը, բանասիրությանը, մշակութաբանությանը եւ լեզուների ուսումնասիրությանը:

Ներկայացվում են հետեւյալ փաստաթղթերը.

1. դիմում
2. միջնակարգ կրթության վկայական
3. ազատ շարադրված կենսագրություն
4. 2 լուսանկար

Փաստաթղթերն ընդունվում են հուլիսի 1-ից մինչեւ 31-ը ընկած ժամանակահատվածում, մշակույթի նախարարության շենքում:

Հասցեն՝ Թումանյան 5, 2-րդ հարկ, 5-րդ սենյակ:
Տեղեկությունների համար զանգահարել հեռ.՝ 52-12-76:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան 150 քմ ընդհանուր տարածքով, բնակելի մակերեսը 65 քմ: Ունի ձեղնահարկ, մակերեսը 50 քմ: Բնակարանը գտնվում է Աջափնյակում, Հանրապետական հիվանդանոցի մոտակայքում:

Հեռ. 342586:

ԵՐՎԱՆԴ ԵՐԶՆԿՅԱՆԸ, ԿԱՐԵՆ ՋԱՆԻԲԵԿՅԱՆԸ

հրավիրում են.

ՌԵԳԹԱՅՄ

Այսինքն – երաժշտություն
Բիգ-Բենդ, Սիմֆո-ջազ
Այսինքն – տոումեն
ԱԶԱՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՌԵԳԹԱՅՄ

Այսինքն – հումոր եւ ծիծաղ
ՌԱՖԱՅԵԼ ՔՈԹԱՆՋՅԱՆ,
ԼԱԼԱ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ,
ԱՐԱՄ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ
Այսինքն – խաղեր,

ՌԵԳԹԱՅՄ

մրցույթներ եւ պար-սրճարան
Այսինքն – լիակատար հանգիստ ու բավականություն

Ամեն երեքշաբթի
Ստանիսլավսկու թատրոնում
Ամեն երեքշաբթի ժամը 21-ին

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կարինե Ալբերտի Դարիբյանի դիմումի համաձայն Հարություն Մելքոնի Գասպարյանին՝ 1958 թ. օգոստոսի 27, Երեւան, ճանաչել անհայտ բացակայող եւ նրա մասին տեղեկությունները հայտնել Խորհրդային շրջանի ժողդատարան:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Սեփական տուն. 1000 քմ հողամասով, ոռոգման ջրով: Հասցեն՝ Մյասնիկյան պող. (Վեն դաշնապահական այգու հարեւանությամբ)

Գինը՝ պայմանագրային:

Հեռախոսներ: 27-18-75 տուն,
58-27-24 աշխ. (9.00-20.00)

ԱՅԱՔՍ

ֆ ի ր մ ա ն

ՀՈՒԼԻՍԻ 6-ից առաջարկում է տուրիստական ուղեւորություններ եւ հաճելի ծովափնյա հանգիստ

Լ Ի Մ Ա Ս Ո Լ Ո Ւ Մ
(Կ Ի Պ Ր Ո Ս)

Ուղեւորության տեւողությունը 14 օր
Բարձրակարգ հյուրանոցներ
բոլոր հարմարություններով
Հրաշալի Միջերկրական ծովափ
Հաճելի ժամանց բոլոր փարիզեցի համար
Էքսկուրսիաներ Կիպրոսի պատմական վայրերով

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա, ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Ափյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 2174. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 28.06.1996. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@